

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Commvni,
Excommunicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

1 De suspensionibus in ordinatione contractis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

effectus degradationis: nam quoad causam efficientem habere eandem, quam depositio. Solumque oportet aduertere quod Concilium Tridentinum declaravit, depositionem verbalem posse fieri ab Episcopo per se, vel per Vicarium suum; realem vero solum per seipsum. In causa vero subiectiva conuenit hæc degradatio cum depositione, & suspensione, ut dictum est. De materia vero, circa quam, seu sine, propter quem priuatio hæc fit, & de forma & modo ferendi illam, satis etiam est dictum. Quod vero spectat ad effectus, iidem sunt effectus degradationis, qui depositionis, addita priuatione clericalis privilegij, cum maiori quadam infamia, ac dedecore, ex qua priuatione tanquam ex causa per accidens remouente prohibens, sequi solet seculare iudicium circa talem personam, & poenæ, quæ per illum imponuntur: illi tamen non possunt dici effectus degradationis, nisi valde remote, & per accidens.

De ablato-
ne seu re-
missione poe-
næ de gradua-
tione.

De huius autem poenæ solutione, & remissione, aut de causis, per quas fieri possit, nihil dicere oportet; quia per se repugnat institutioni, & quasi nature talis poenæ, cum perpetua sit. Ideoque iure ordinatio à nemine tolli potest: Summus vero Pontifex per potestatem absolutam poterit illam auferre: raro tamen, vel nunquam id facit. Imo iuxta præsentem Ecclesiæ consuetudinem non datur huic remissioni locus: nullus enim degradatur, nisi brachio seculari statim tradatur, à quo poena mortis multatur. Olim vero frequenter videtur fuisse vsus huius degradationis; & ideo aliquando dabatur locus restitutioni, quando scilicet postea constabat, degradationem fuisse iniuste factam: & tunc restitutio ad pristinum ordinem futura erat non tantum verbalis, sed etiam realis, per exteriorem traditionem rectorum, seu instrumentorum, & vestium, quæ in vnoquoque ordine tradi solent. Ita enim statuitur in Concilio Toletano quarto, cap. 27. & refertur in cap. Episcopus, vi. quæst. 3. Nunc autem, ut dixi, hoc locum non habet; quia post degradationem statim sequitur mors. Tamen si contingeret post degradationem constare de falso testimonio, sicut esset mors suspendenda; ita post declarationem nullitatis prioris sententiæ pristinus gradus esset restituendus, dictaque forma seruanda esset. Idemque esset, si Pontifex de absoluta potestate alicuiam degradationem poenam mortis remitteret, eumque vellet ad pristinum statum restituere propter magnam fidei, aut contritionis ostensionem, verbi gratia, & spem alicuius magni fructus; quantum etiam posset tunc Pontifex si vellet, in prædicta forma restitutionis dispensare, cum non sit de substantia ordinis, ut per se constat.

DISPUTATIO XXXI.

De suspensionibus in particulari, quæ ipso iure late sunt.

ACTENVS explicuimus generalem doctrinam de suspensione: superest, ut sicut de excommunicatione fecimus, ita hic suspensiones omnes, quæ ipso iure late sunt, explicemus. De suspensionibus autem, quæ ab homine feruntur, nihil dicendum occurrit: quia nihil addunt speciale, quod certum sit, & sub scientiam cadat, præterea, quæ omnibus suspensionibus generalia sunt. Neque etiam in eis, prout sunt in vsu, aliquid occurrit, quod speciali declaratione indi-

geat. Circa suspensiones autem à iure latis aduertendum est, quasdam esse communes omnibus Clericis, ut sic; alias vero quorundam Clericorum proprias, ut Episcoporum, vel Sacerdotum secularium, vel regularium. Rursum quæ communes sunt omnibus, quædam in ipsa ordinatione contrahuntur, alix post ordinationem. De quibus sigillatim dicendum est.

SECTIO I.

Quibus modis, seu propter quas causas Clericus suspensus maneat in ordinatione sua.

SUPPONENDUM est in hac materia, verum habere principium illud in irregularitate tritum, suspensionem nunquam incurri ipso facto, nisi in casibus à iure expressis. Cuius ratio est euidens, quia hæc poena non incurritur ipso facto ex natura rei tantum, ut per se notum est; neque ex vi sententiæ ab homine latæ, ut nunc supponimus: ergo debet esse virtute alicuius iuris positui: ergo oportet, ut in ipso iure satis sit expressa talis poena, alioqui si res sit dubia, erit in iudicium partem interpretanda, iuxta communem regulam legis poenalis.

Prima suspensio in ordinem susceptione contracta.

HOC supposito varij casus recenseri solent, in quibus Clericus suspensus manet, eo quod non recte ordines suscipiat. Primus est de illo, qui ordines suscipit ab eo Episcopo, qui non potest licite illas dare, eo quod iam Episcopatum renuntiavit. Quæ colligitur ex cap. i. de Ordinatio ab Episcopo, qui renuntiavit Episcopatu: ubi non simpliciter, sed cum variis distinctionibus, & limitationibus loquitur Pontifex. Primo ergo distinguit de Episcopo, qui renuntiavit loco tantum, vel qui renuntiavit etiam dignitati. Dicitur autem renunciare loco, qui Episcopatum dimittit; quod est officium, seu potestatem iurisdictionis omittit: dignitatem autem renunciare dicitur, qui quantum est in se, etiam potestatem ordinis Episcopalis dimittit, vel potius eius vsu se priuat: supponitque Pontifex posse Episcopum etiam hoc modo renunciare Episcopatu, & post factam renunciationem, & acceptatam eiusdem Pontificis Summi autoritate (hoc enim necessarium est) non posse Episcopum licite proprios actus Episcopalis ordinis exercere: hanc enim vim habet acceptata renuntiatio. Dixi autem non posse licite, quia valide potest: nam character est indelebilis, in quo consistit potestas ordinis, quæ ad valorem actus sufficit, qui ex iurisdictione non pendet; quanquam ut recte fiat, debeat secundum ius fieri.

De priori ergo membro huius distinctionis ait Pontifex, ordinatum ab Episcopo, qui tantum loco renuntiavit, nullam suspensionem incurere; quia talis Episcopus rogatus ab alio recte potest ordines conferre, & ideo alter licite recipit ordines, & vsu eorum. Non declarat autem ibi Pontifex quid dicendum sit, si talis Episcopus ordines conferat non rogatus ab alio, sed vsurpando iurisdictionem, cui renuntiavit. Et ideo multi intelligunt ibi tacite, seu à contrario sensu dici, ordinatum in eo casu manere suspensum; quia illam conditionem videtur Pontifex ponere, ut necessariam ad non incur-

Secl. I. De suspensionibus in ordinatione contractis. 479

currendam illam suspensionem. Sed certe si talis A suspensio tunc incurritur, non est ex hoc speciali capite, sed quatenus redundat in aliud generalius, scilicet, de ordinato ab Episcopo non suo, de quo infra dicemus. Et ideo fortasse melius dicitur, casum illum ibi omisum esse, quia non spectat specialiter ad Episcopum, qui renunciavit Episcopatu, sed communis est omnibus Episcopis usurpantibus iurisdictionem in ministerio ordinandi alios, de quibus postea dicemus, & de ordinatis ab eis, an habeant suspensionem ipso iure impositam.

In altero membro subdistinguit Pontifex: nam vel ordines collati sunt minores, vel sacri, item vel suscipiuntur ignoranter, vel scienter a tali Episcopo. Est ergo secunda assertio Pontificis, si quis suscipiat ordines minores a tali Episcopo, nullam suspensionem incurrit. Et reddit rationem, quia ordines minores etiam a non Episcopo conferri solent: & ideo ex eo, quod aliquis renunciavit Episcopatu, non statim censetur renunciasse huic actui conferendi minores ordines. Est autem circa litteram huius textus aduertendum, in eo fieri mentionem minorum ordinum sub hac voce, *Vt quod ad Subdiaconatum*: & ideo videtur ex vi illius textus dubium relinqui, an sub hoc membro Subdiaconus comprehendatur. Certum tamen est, particulam *vt quod* exclusiue sumendam esse, ut ibi Glossa, Panormitanus, & alij notant; quia Subdiaconatus sacer ordo est, de quo alibi. Sed ratio difficultatem nonnullam habet: nam licet Episcopus, ut Abbas, possit interdum conferre hos ordines ex privilegio speciali, & concessione Summi Pontificis; tamen ille, qui solam habet dignitatem Episcopalem, ex illius tantum nomine, & titulo potest huiusmodi ordines conferre: ergo qui renunciavit dignitati Episcopali, iam non potest minores ordines conferre. Probatur consequentia; quia dignitas Episcopalis vnica est, & quasi indiuisibilis; renunciatio etiam, quae de illa fit, absoluta est, & totalis: ergo ex vi illius iam nihil poterit talis Episcopus operari; remoto autem hoc titulo, in eo non manet alius, ut possit tanquam non Episcopus ordines minores conferre: ergo. Respondetur, hanc pendere ex iure positivo; quia Summus Pontifex declarat, quomodo huiusmodi renunciationem acceptet, & intelligat: declarat autem solum fieri, & acceptari quoad illos actus ita proprios dignitatis Episcopalis, ut per simplicem Sacerdotem nullo modo exerceri possint. Et videtur Summus Pontifex voluisse statuere, ut Episcopi nunquam ita renuncient Episcopatu, quin eis liceant ea, quae per inferiores dignitates, Abbates, vel similes exerceri possint; quia hoc videtur spectare ad decentiam ordinis Episcopalis, qui semper inest personae, quantumvis ipsa dignitati renunciet. Existimo autem hoc ita esse verum stando in iure communi, ut tamen si expresse Episcopus renunciaret dignitati etiam quoad actum conferendi minores ordines, & Summus Pontifex facultatem concedat ad renunciationem ita faciendam, & eodem modo illam acceptet, tunc non liceat ei illos ordines conferre; quia tunc ex speciali modo, & concessione Pontificis non minus renunciatur dignitas Episcopalis quoad minores, quam quoad maiores ordines. Sicut si Abbas hanc facultatem habens conferendi ordines minores, renunciasset suae dignitati, & privilegio, iam non posset tales ordines licite conferre. Hinc vero statim pullulat quaestio, an recipiens minores ordines ab huiusmodi Abbate, qui suae dignitati renunciavit, maneat suspensus, ad quam, si paritatem rationis attendamus, affirmatiue respondendum videtur. Tamen quia nunquam proba hunc modum extendendi legem penalem, & quia de hac renunciatione quoad hos ordines nihil in iure inuenio, non cen-

seo suspensionem hanc ad casum illum esse extendendam.

Denique circa hanc partem aduerto, Summum Pontificem non addidisse in illa eam limitationem, quam posuit in primo membro, scilicet, si talis Episcopus rogatus ab alio minores ordines conferat: non quidem, quia illa non sit aequae necessaria in hoc secundo membro sicut in primo, ut talis ordinatio licite fiat, quandoquidem iurisdicatio, vel licentia proprii Episcopi necessaria est ad quoslibet ordines, etiam minores conferendos, vel recipiendos: constat autem eum, qui renunciavit Episcopatu quoad dignitatem, a fortiori renunciasse quoad locum; ideoque iurisdictionem non retinere: indiget ergo facultate proprii Episcopi, ut ordinatio licite fiat. Sed omisit Pontifex illam declarationem, propter rationem supra tactam, scilicet; quia ad illam titulum non spectabat: nam si ex illo alio capite ordinatio peccaminose fiat, & inde contrahatur aliqua censura, illa non provenit ex eo, quod ordinans renunciaverat Episcopatu etiam quoad dignitatem, de qua re ibi agebatur: sed quia sine debita iurisdictione actum Pontificalem exercuit.

Tertio loco addit Summus Pontifex, eum, qui suscipit ordinem sacrum ab Episcopo, qui renunciavit Episcopatu, quoad dignitatem, non habiturum executionem officij: & indicat hoc ita esse, siue scienter, siue ignoranter ordines susceperit, tamen diuerso modo: nam si scienter, absolute dicitur carente executione ordinis tanquam indignus, ita ut solus Pontifex Summus possit cum illo dispensare, ut sequentia indicant: nam de altero membro subiungitur, Si ignoranter id factum sit, poterit, nisi crassa, & supina fuerit ignorantia, discretus Pontifex dispensare, id est, ordinarius Episcopus: nam Summus Pontifex in quolibet casu potest dispensare. Circa quem textum oportet in primis exponere, qualis sit haec poena in illo imposita, scilicet, an irregularitas sit, vel suspensio: quod vtile erit ferre ad omnia alia, quae de suspensionibus iuris dicemus. Solum autem potest esse dubium inter illa duo, quia executio officij non tollitur nisi per alteram ex his poenis, quando non intercedit excommunicatio, & ita tollitur ipso iure, ut dispensabilis sit, ut depositionem, & degradationem excludamus. Videtur ergo potius ibi ferri irregularitas, quam suspensio: primo propter illa verba, *Quia indignum se fecit, executionem officij non habebit*, quae videntur significare omnimodam priuationem, quae proprie fit per irregularitatem, non per suspensionem: unde suspensus non videtur carente executione officij, sed solum detineri, ne illam exerceat, quamvis illam habeat. Unde in cap. Inquisitionis, de Accusationibus, per illa verba irregularitas homicidij significatur. Secundo, ibi Pontifex videtur nomine dispensationis, quae proprie cadit in irregularitatem, in suspensionem autem minime: nam a suspensione datur absolutio, non dispensatio. Accedit quod ibi Pontifex dat potestatem Episcopo dispensandi in illa poena, quando ordo non fuit scienter receptus a tali Episcopo: quod erat necessarium in irregularitate, non autem de suspensione, quia haec hoc ipso, quod non reservatur, concessa est Episcopo, iuxta ca. Nuper, de sententia excomm.

Nihilominus censeo, poenam in illo textu latam esse propriam suspensionem, & non irregularitatem. Ita sentiunt Glossa ibi, Panormitanus, & alij. Iurio. Et suadetur primo, quia illa verba, *Executionem officij non habebit*, propriissime conveniunt suspensioni: nam reuera suspensus pro eotempore, quo suspensus est, non habet officij executionem: nihil est enim aliud non habere executionem, quam esse prohibitum, seu impeditum a tali executione. Unde in dicto cap. Inquisitionis, per verba similia significatur suspensio, quae incurritur ob ordinem susceptum ab excommunicato Episcopo, ut infra dice-

Episcopus, qui loco, & dignitati renunciat, non potest licite non rogatus minores ordines conferre.

Suscipiens sacros ordines ab Episcopo, qui loco, & dignitate renunciat, quam poenam incurrit.

Cap. Inquisitionis, de Accus.

Unde respo. Iurio. Glossa. Abbas.

Quid de ordinato ab Abbate, qui renunciavit.

tur. Quapropter licet sub eadem voce includatur ibi irregularitas homicidij, quatenus irregularitas, & suspensio hunc effectum communem habent; tamen propriissime videtur convenire suspensioni, quæ per se respicit vsum ordinis iam suscepti: irregularitas enim per se primo impedit suspensionem ordinis, executionem autem ordinis suscepti solum consequenter, vt infra suo loco dicetur. Ergo in presenti textu merito sub ea voce suspensionem intelligimus. Confirmatur, quia hæc est mitior pena, & lex poenalis mitiori modo interpretanda est, si aliud non cogat. Maxime, quia irregularitas videtur esse pena valde disproportionata propter factum, quod non videtur esse adeo graue. Vnde propter similia non solet in iure imponi maior pena, quam suspensio, vt videbimus. Accedit quod sic ordinatus non manet impeditus ab executione omnium ordinum, quos habet; sed ab illo, vel illis, quos à tali Episcopo suscepit: ita enim omnes intelligunt illam particulam, *executionem officij*, respectiue, seu iuxta subiectam materiam, scilicet ab officio suscepto per ordinationem à tali Episcopo: quia in eo punitur, in quo deliquit: & solum censetur, illam executionem non habere, quam alius dare non potuit, iuxta generalia principia in superioribus posita, & ex sequentibus magis constabit. At vero irregularitas priuat executionem omnium ordinum simpliciter: non est ergo sermo ibi de irregularitate. Et hæ rationes applicanda sunt fere ad omnes suspensiones sequentes: nam eadem est de illis controuersia, & authores varie loquuntur, sed nobis videntur sub hac specie collocanda.

8 Neque etiam obstat verbum dispensandi: nam licet suspensio, quæ est censura, per absolutionem tollatur: suspensio autem, quæ est tantum poena, vel impedimentum, per dispensationem tollitur: & hoc habet commune cum irregularitate, vt supra tactum est, & dicitur sæpe in sequentibus. Et patet ex cap. 2. eiusdem tituli, de Ordinatis, &c. Et ex Concilio Tridentino, sess. 24. cap. 6. de Reformat. Dices: licet suspensio perpetua, vel ad certum tempus intra illam per dispensationem tollatur: tamen illa, quæ indefinite fertur, imitatur eam, quæ est propter contumaciam, & ita per absolutionem tollitur: talis autem videtur suspensio ibi allata, quia simpliciter dicitur, *Executionem officij non habebit*. Respondendo, iam supra dictum esse, hanc formam esse dubiam, & ex circumstantiis illius textus colligi esse perpetuam, tum ex illo verbo, *quia indignum se fecit*: tum quia in particulari casu conceditur dispensatio Episcopo. Adde etiam (quod notandum est pro omnibus supra dictis) duplicem esse suspensionem: viam, quæ tollit vsum iam aliquando habitum, & de hac loquuti haecenus sumus, & procedit obiectio: aliam, quæ impedit à principio, ne recipiatur, & hæc natura sua est perpetua, & reseruata Pontifici iure ordinario, & simillima irregularitati, & talis est suspensio illius textus. Quæ omnia ex dictendis patebunt.

9 Iuxta hæc enim expediendum est aliud dubium, quod oritur circa concessionem, quæ ibi fit in casu ignorantie, de qua intelligenda sit, vincibilis, vel inuincibilis. Nam si de vincibili, obstant illa verba: *Nisi crassa, & supina fuerit ignorantia*. Si autem dicamus, sermonem esse etiam de ignorantia inculpabili, obstat textus in cap. penult. de Clerico excomm. minist. à paritate rationis: obstat item textus in cap. *Vt animarum*, de Constitut. in 6. vbi dicitur, ignorantes non ligari, nisi eorum ignorantia crassa fuerit, vel supina. Obstat denique, quod supra dictum est, suspensionem non incurri nisi propter culpam; ignorantia autem inuincibilis excusat à culpa.

10 Quidam dixerunt, intelligendum esse illum textum de ignorantia culpabili. Quod sensit Innocentius ibi: & posset explicari vel iuxta opinionem eo-

rum, qui dicunt, dari ignorantiam culpabilem sufficientem ad peccatum mortale, quæ minor est, quam crassa, vel supina ignorantia, & de tali ibi esse sermonem, vel de ignorantia venialiter tantum culpabili, secundum opinionem Caietani asserentis ad suspensionem sufficere peccatum veniale. Sed quia neutra ex his opinionibus nobis probata est in superioribus, ideo neque hæc interpretatio probari potest. Et sane iuxta vsum Pontificij iuris constat, sub ignorantia crassa, & supina omnem ignorantiam simpliciter culpabilem comprehendere, & ignorantiam, quæ ab his distinguitur, esse inculpabilem, vt patet ex citato cap. *Vt animarum*, & ex dicto cap. penult. de Clerico excomm. minist. & aliis similibus. Et ideo communis interpretatio Glossæ, Abbatis, & aliorum est, textum illum intelligendum esse de ignorantia probabili. Dicunt vero aliqui, excusationem talis ignorantie in illo casu non admitti ad impediendam suspensionem, quia supponitur alia culpa recipiendi ordines ab Episcopo non suo. Ita Glossa ibi in prima responsione. Sed non placet, tum quia diuinat: nam textus indistincte loquitur de eo, qui bona fide à tali Episcopo ordinem sacrum suscipit, siue alias peccet, siue non: tum etiam, quia illud aliud genus culpæ sufficere poterit ad aliud genus pænæ, vel censuræ, si ratione illius lata est, non vero ad illam suspensionem, de qua disputatur.

Aliter ergo dici potest; primo, ibi esse sermonem de ignorantia inuincibili. Secundo, cum illa non incurri hanc suspensionem: quia textus hoc expresse non dicit, & obiectiones in contrarium virgent. Tercio, in eo casu non requiri propriissimam dispensationem; nec necessarium esse, textum illum interpretari de dispensatione proprie, & rigorose sumpta, quæ vinculum, & obligationem supponit; sed intelligi latius de interpretatione, publica auctoritate, & honestate facta: hæc enim illius vocis acceptio non est inusitata, vt constat ex materia de legibus: & quando materia postulat, merito applicari potest. In presenti autem videtur necessaria, quandoquidem ibi non supponitur vinculum, quod per propriam dispensationem tolli possit, vt videntur rationes factæ probare: supponitur autem sufficiens ratio, ob quam talis interpretatio necessaria sit. Nam cum, per se loquendo, non possit aliquis ordines, & vsum eorum à tali Episcopo recipere, quamuis propter ignorantiam excusetur, merito voluerunt iura, vt donec de illa excusatione legitime constet per sui Prælati declarationem, non possit suscepto ordine vti. Et ita vsque ad talem declarationem potest dici ordinatus quodammodo manere suspensus, non quia propriam censuram aut pœnam incurrat, sed quia indiget quadam publica satisfactione, seu quali purgatione, priusquam publicum illud ministerium vsurpet. Et ideo etiam dicitur Prælatum dispensare, quia tollit illud qualecunque impedimentum, & cum auctoritate declarat illum non esse suspensum. Et hic modus dicendi, quamuis authores non habeat, non videtur improbabilis.

Communis ergo interpretatio cum Glossa ibi est, textum loqui de ignorantia inculpabili, & propria dispensatione; quia illa suspensio sine culpa contrahitur, quia non est priuatio vsum iam aliquando habiti, sed impedimentum ne recipiatur. Priori enim modo nemo suspenditur proprie, nisi ob culpam propriam, si suspensio habet rationem pœnæ: vel ob causam etiam propriam, & in ipsomet inuentam, si suspensio solum fit per modum cuiusdam inhabilitatis, seu irregularitatis ob aliquem defectum, vt citatis locis explicatum est. Posteriori autem modo potest quis manere suspensus, solum propter defectum dantis; quia scilicet non habuit potestatem dandi talem vsum, seu executionem ordinis.

Suspensio
perpetua
per dispen-
sationem
tollit.

Conc. Tri-

De qua
ignorantia
loquatur
dictum cap.
1 de ord. ab.
Episc. qui
reputat Episc.

10
Prima opi-
nio.

Rejiciat.

Quarta
sententia.

Improbatur.

Tertia
sententia.

11

Secunda
communis
sententia.

ordinis: nam tunc illa suspensio non est poena, nec priuatio superueniens; sed quasi defectus quidam ipsi generationi coniunctus, qui saepe prouenit ex solo defectu virtutis in causa efficiendi. Et ita est in presenti casu; nam Episcopus sicut indiget characterem, ut characterem imprimat; ita requirit quod habeat illum characterem habilem (ut sic dicam) ad operandum, ut conferat alteri characterem similiter habilem, & expeditum ad suam operationem. Sicut ergo existimatus Episcopus, si re ipsa non haberet characterem Episcopalem, non conferret ordinato characterem, ex diuina institutione; ita ut Ecclesiastica, si Episcopus habeat characterem absque habitu, seu habilitate ad suum ministerium, conferret quidem characterem, quia hoc Ecclesia impedire non potest: non tamen conferret characterem habilem ad operandum: ideoque qui illum recipit, manebit ab executione suspensus, etiam si culpa caruerit. Quae suspensio reuera est similitudo irregularitatis: & ideo mirum non est, si interdum sine culpa contrahatur. Neque contra hoc procedit cap. penult. de Clerico excommunicato, nam ibi est sermo de irregularitate solum ob culpam imposita. Et similiter cap. *Ut animarum periculum*, loquitur de vinculo quoque poenam, praeterquam quoad ibi non de Pontificis legibus, sed de statutis ordinariarum sermo est. Aliud solutum iam est, ideoque sententia haec tanquam communior, sectior, & magis consentanea proprietati verborum illius textus sequenda videtur. Et practice ferè non differt à superiori interpretatione, cum fatendum sit, sic ordinatum non posse exercere ordines sine Episcopi dispensatione, qualiscunque illa sit, & Episcopum teneri ad dispensandum, si satis ei de ignorantia constet.

Secunda suspensio ob ordinationem ab alieno Episcopo sine licentia proprii contracta.

Secunda suspensio contrahi dicitur ab eo, qui ab alieno Episcopo sine licentia proprii ordinatur. Citatur cap. *Eos qui*, de Tempore ordin. in 6. Sed ibi non declaratur poena ordinati, sed ordinantis. Afferuntur etiam cap. 1. & 371. dist. & alia ex 9. qu. 2. ubi sic dicitur: *Talis ordinatio rata non habebitur*, scilicet, quoad executionem. Sed haec verba in indifferentia sunt, ut de suspensione ipso iure lata, vel ferenda intelligantur. Nam licet in dicto cap. 3. dicatur, *Irrita sit*, in ipso Concilio Niceno, ca. 17. dicitur, *Irrita erit*, vel secundum aliam translationem, *Irrita habeatur*. Quod recte intelligitur per sententiam. Unde in cap. *Quod translationem*, de Temporibus ordin. in simili casu dicitur. Interdicenda illis est ordinis susceptio executio. Verbum enim, *interdicenda*, plane significat actum hominis, atque adeo poenam ferendam, non latam.

Est ergo difficultas, qualis sit haec suspensio, Nam Glossa in dict. cap. *Eos qui*, dicit, huiusmodi Clericum non incurrere ipso facto suspensionem, quae sit propria censura; ita ut ministrando in suo ordine fiat irregularis: addit tamen esse aliquo modo suspensum ipso iure. Et adest praxim Romanam Curiae: nam quando Pontifex cum his dispensat, dicere solet dispensare cum Petro ipso iure ab ordinis executione suspensus: quis autem sit ille modus suspensionis, non declarat. Potest tamen explicari ex Hostiense, & aliis, ut illa dicatur suspensio, non censura; sed culpa; quia ille grauiter peccat ministrando in ordine sic suscepto prius, quam Episcopus proprius talem ordinationem ratam habeat: nam sicut non poterat talis persona suscipere illum ordinem ab alieno Episcopo sine facultate proprii, ita etiam non potest licite illum exercere sine eiusdem facultate, & approbatione. Et quoad

Fr. Suarez tom. 5.

A hanc partem sententia haec mihi videtur vera: haec enim obligatio nascitur ex subiectione, & debita subordinatione Praelato. Quod significauit etiam Armilla verbo *Ordo*, numer. 16. Quoad priorem vero partem negatiuam licet sententia illa secundum antiquum ius sustineri possit, tamen ex iure nouo Pij II. in Extrauagante, *Cum ex sacrorum*, quae est 6. illius in Bullario, haec suspensio est vera censura propter tale crimen ipso iure imposita: ideoque sic ordinatus ante absolutionem in suo ordine ministrans irregularis efficitur. Ita Nauarrus cap. 27. numer. 155. & numer. 241. Vbi etiam negat hanc esse irregularitatem, & Bernardus Diaz in Practica cap. 26. Couarruias, Soto, & alij, quos ibi refert Salzedo.

Aduertendum est autem, hanc suspensionem non incurrere nisi propter culpam eius, qui sic ordinatur: solum enim ut poena ei imponitur, neque aliud potest ex citatis iuribus colligi: & ideo quacunque ratione susceptio talis ordinis sine culpa sit, non incurreret talis suspensio. Potest autem excusari à culpa primo propter bonam fidem, si ex ignorantia inculpabili putet talem Episcopum habere facultatem ordinandi, vel tales literas dimissorias esse sufficientes. Ita sumitur ex Nauarro, dicto numer. 155. qui refert seipsum in cap. *Recepta*, de Restitutione spoliatorum, propositione 8. numer. 32. Et ad hoc ponderat in dicta Extrau. verbo. *Presumptis*. Quod dolum, vel malitiam indicat. Deinde à fortiori non incurreret talis suspensio in eis casibus, in quibus potest aliquis legitime ab alieno suscipere ordines sine licentia proprii Episcopi. Sunt autem hi casus:

primo, si proprius Episcopus suspensus sit ob huiusmodi crimen ordinandi alienos sine legitima facultate: tunc enim si eius suspensio manifesta fuerit, ipso iure conceditur eius subditis, ut possint ab altero ordinari sine licentia sui Praelati: id enim statuitur in dicto cap. *Is qui*, de Tempore ordin. in 6. Secundo, qui per triennium commoratur cum alio Episcopo tanquam familiaris ei, seu de familia eius, ab eo potest ordinari sine licentia alterius proprii, ex concessione Concilij Tridentini sess. 23. cap. 9. In sessione autem 14. cap. 2. decreuerat hoc non licere Episcopis titularibus, etiam praetextu cuiuscunque familiaritatis: unde cum hoc expresse, & in specie non reuocet in alio decreto, in illo sine dubio loquitur de Episcopis ordinariis. Quibus etiam conditionem apponit, *Uammodo dent illis statim benedictionem*.

Tertio, solet excipi casus, in quo vnus Episcopus ordinat subditum alterius sub spe ratihabitione eius: tunc enim illa ratihabitione censetur vim legitima facultatis habere. Quod sumi potest ex cap. ultimo, 9. quae est 2. ubi etiam allegatur factum Epiphani, qui hoc modo ordinauit in Diocesi Sancti Ioannis Chrysostomi absque expressa eius facultate: quod sanctus vir facturus non fuisset, nisi spem ratihabitionis, seu consensus Chrysostomi haberet, & illam sufficere existimaret. Atque ita sentiunt Raymundus in Summa, tit. de Forma consecrationis, & Maiolus libr. 4. de Irregularitate, cap. 2. numer. 7. qui alios refert. Hic tamen casus minus est certus, quam praecedentes; quia in his, quae sunt contra ordinarium ius, & contra alterius iurisdictionem, non est facile huiusmodi ratihabitione admittenda: alioqui daretur occasio multarum perturbationum, si Episcopi hac occasione alienos ordinarent sine licentia proprii. Item, quia quando non intercedit facultas expressa, non potest alienus Episcopus ordinare alienum nomine proprii: ergo nec potest postea proprius Episcopus talem ordinationem ratam habere: tum quia nemo potest ratum habere, quod ipsius nomine non est gestum, ut dicitur in regula 9. de Regulis iuris, in 6. & in cap. *Cum quibus*, de Sententia excommunicato, in 6. tum

ss

etiam

Armilla.

Pij II.

Nauarr.
Bern. Diaz.
Couarr.
Soto.
Salzedo.

15

Casus in
quibus po-
test quis or-
dinari ab a-
lien Episco-
po sine licen-
tia proprii.
Secundum.

Conc. Triad.

16
Tertius.

Cap. ult. 3.
quae est 2.

Raymund.
Maior.

etiam quia talis ordinatio à principio fuit irrita secundum canones: quod autem ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis conualecere, ut dicitur in regula 30. ff. de Regulis iuris. Propter quæ multi Doctores prædictam exceptionem admittendam non existimant, quos refert, & sequitur Salzedo supra, qui varie interpretantur dictum capit. vltim. 9. quæstion. 2. Et sane ibi non omnino videtur approbati talis ratihabitio, quandoquidem congrua poenitentia, & satisfactio sic ordinatis imponenda dicitur, propter Ecclesiam, quam offenderant, & miserationis intuitu in suo honore, id est, ad ordinis executionem admittendi dicuntur.

Salzedo.

17
Tertius mo-
dus in ali-
quo casu ad-
mittitur.

Sed nihilominus non censeo dictam exceptionem omnino esse reiiciendam, quia factum Epiphaniij plurimum virget, ut dicamus non peccare Episcopum, qui simili ratihabitioe aliquando vtitur, præsertim cum in dict. capit. Si quis, de Sentent. excommunic. in sexto, & in regula 10. de Reg. iur. in sexto dicatur, ratihabitioem retrahit, & mandato comparari: ergo, si in aliquo casu hoc principaliter verificari potest maxime in præfati, ubi facultas proprii Episcopi non est necessaria ad substantiam seu valorem actus ordinandi, seu ad convenientem modum & subordinationem. Vnde, quando ordinatio hoc modo fit, potest dici facta aliquo modo nomine proprii Episcopi, cum sub probabili & prudenti spe consensus eius, facta fuerit. Et ideo non potest etiam dici irrita à principio etiam iuxta modum loquendi canonum, quia si licite facta est prædicto modo, ut contendimus, nulla suspensio in suscepto ordine contracta est: ergo ordinatio non fuit irrita. Fateor tamen huiusmodi ratihabitioem non esse facile admittendam: sed ubi tam persona ordinantis quam ordinati cognita est, & extra omnem suspicionem ob vitæ integritatem, sapientiam, ac prudentiam, quæ maxime spectari debent ex parte ipsius ordinantis. Quapropter, si quis ordinatur (de quo nunc agimus) absque malicia & deceptione bona fide procedat, credens ordinanti Episcopo alieno dicenti se habere satis cognitam, vel præsumptam sui Episcopi voluntatem seu ratihabitioem, ideoque sibi licere eum ordinare, id satis erit ad eum excusandum à culpa & consequenter à suspensione. Quod si postea proprius Episcopus ordinationem nolit ratam habere, poterit forte suspensionem ferre: suspensio autem illa, quæ ipso iure incurritur, non fuit contracta, quia hæc non pendet ex futuro eventu. Imo etiam ipsa suspensio ab homine lata, quamvis in foro exteriori timenda sit, tamen in conscientia non poterit esse valida in ratione poenæ, & censuræ, si constat bona fide processum esse, ita ut fuerit sufficiens ad excusandum à culpa, quamvis in ratione prohibitionis seu denegationis facultatis ad utrumque ordine suscepto, valida esse possit, quia hæc tunc pendet ex ipsius Episcopi voluntate, quam tamen aliqua iusta ratione fundatam esse necesse est.

18
Quartus in-
quo ab alio
no potest
quon ordinari
invenitur
rendo hæc
suspensio.

Quarto excipitur à prædicta suspensione incurrenda, qui tantum minores ordines ab alieno Episcopo suscipit, non tantum si bona fide, sed etiam si peccando id faciat. Non est enim dubium, quin mortaliter peccet is, qui minores ordines suscipit ab alieno sine licentia proprii, quia id est contra sacros canones, & contra debitam subordinationem, & iurisdictionem proprii Episcopi, & materia non est levis, cum sit susceptio gravissimi Sacramenti, & status clericalis. Quo fit, ut postea non possit licite tali ordine vti, nisi prius proprius Episcopus talem ordinationem ratam habeat, & facultatem concedat, iuxta superius dicta. Nihilominus tamen propriam suspensionem ipso iure non incurrit; nec si in suscepto ordine ministrat, irregularis fiet. Ratio est, quia Pius Secundus in dict. Extravagante expresse loquitur de sacris ordinibus, & constitutio

A maxime poenalis, non debet ultra proprios terminos extendi. Imo expressio vnius, alterius exclusio est: nam, si omnes ordines comprehendere voluisset, de sacris in particulari locutus non fuisset, argument. cap. Non me, de Præsumpt. & ca. Ad audientiam, de Decimis. Ita Rebuffus in practica beneficii, tit. de Clericis ad sacros ordines male promotis, Glossa 3. numer. 1. Nauarr. in Summ. ca. 25. numer. 70. & lib. 1. Confil. tit. de Temp. ordin. consilio 31. num. 4.

Ibi tamen eodem modo exponit capit. 1. de temp. ordinat. in sexto, in quo specialiter fuerat lata hæc suspensio ipso iure, & Summo pontifici reservata contra Ultramontanos, qui in Italia ab alia Concilio Episcopo ordines suscipiunt, absque sui Episcopi, vel Summi Pontificis speciali licentia: vult autem Nauarrus etiam textum illum limitandum esse ad sacros ordines, quia in principio, specialis mentio illorum fit. Tamen in casu illius textus magis dubia res est, quia, licet in principio explicando rationem motuam Pontifex loquatur de sacris ordinibus, tamen postea in ipsa lege solum dicit, ut nullus clericus ordinari præsumat, & infra, eos qui contra præmissa contigerit ordinari, manere volumus absque specialis rationis super hoc à Sede Apostolica obtinenda suspensio, &c. Vnde Glossa ibi generalius textum illum intelligit, quam sequitur Sylvest. verb. Irregularitas, 99. Mihique hæc sententia placet, quia textus absolute loquitur de omnibus clericis, qui ordinantur, nec quoad ordines limitationem adhibet. Quia vero de clericis loquitur, non comprehendit eum, qui primam tonsuram accipit, quia clericus non est, nec prima tonsura in rigore est ordo. Item, quia est lex pro locis definitis non extenditur ad alia: in ceteris ergo locis & casibus restrictio Pij Secundi servanda est. Poterit autem sic ordinatus suspensio à proprio Episcopo iuxta iura antiqua, & iuxta Trident. sess. 14. cap. 3. de Reformatione, ubi addit, præsertim a sacris ordinibus. Vnde constat alios etiam comprehendere: nam in fine expresse addit, ne in aliquo ordine ministret, interducere potest. Ibi autem non solum loquitur de indebita ordinatione, sed etiam de indignitate personæ, & ideo dicit iudicium illud faciendum esse prævio examine, quando legitima approbatio proprii Episcopi non præcessit. At vero idem Concilium sess. 23. capit. 8. de Reformat. propter hanc culpam aperte ponit suspensionem ipso facto dicens, A susceptorum ordinum executione suspensus sit: addit autem limitationem, Quamdiu proprio Ordinario videbitur. Et ideo congregatio Cardinalium declaravit hunc fieri irregularem, si antelicensem sui Episcopi in suscepto ordine ministrat. Vnde obiter aperte constat hanc esse suspensionem & non irregularitatem, ut sensit Maior. lib. 4. de Irregularit. capit. 20. Et licet Concilium in principio capitis de sacris ordinibus loqui videatur, postea absolute loquitur, & ita minores etiam comprehendit, ut eadem congregatio Cardinalium declaravit.

Tertio hic addi potest suspensio lata ipso iure ab eodem Concilio Trident. sess. 7. cap. 10. de Reformat. in eum, qui vacante Episcopatu, & non archiepiscopus occasione beneficii recepti, vel recipiendi, infra annum cum literis dimissoriis à capitulo receptis, ordinatur in sacris. Et ibi etiam additur limitatio ad beneplacitum futuri Prælati. Pro suscipientibus vero minores ordines additur alia poena, scilicet ut non gaudeant privilegio clericali, præsertim in criminalibus: Quæ diversa poena est, & ideo hi non suspenduntur, ut etiam congregatio Cardinalium declaravit.

Quarto hic potest adiungi suspensio, quam incurrit is, qui à proprio etiam Episcopo in aliena dioecesi sine licentia Episcopi loci ordines conferente, eos receperit iuxta Concil. Antiochenum ca. 22, & capit. Episcopum, 9. quæst. secund. ubi talis ordinatio

natio iusta esse dicitur: quibus verbis significari so-
let in iure ordinatio illa, per quam executio ordinis
non confertur: quæ suspensio innouata est, & clarius
lata in Concil. Trid. sess. 6. capit. 5. de Reformat. &
sess. 14. capit. 2. Quo fit, ut si quis sine licentia sui Epi-
scopi ab alio Episcopo in aliena dioecesi abique de-
bita licentia ministrare, ordines suscipiat, duas sus-
pensiones incurrat: vnam, quia sine literis dimisso-
riis, aliam, quia à tali Episcopo in tali loco ordines
suscepit: posset enim vna ab altera separari, & con-
uerso; ideoque non se impediunt quominus simul
contrahantur.

*Quinta suspensio ob ordinationem ante legitimam
ætatem contracta.*

Quinta suspensio lata est in eum, qui ante legiti-
mam ætatem ordinatur. Quæ sit legitima ætas
ordinandorum, supponendum nunc est ex Concil.
Triden. sess. 23. cap. 12. de Reformat. vbi sacris ordi-
nibus suscipiendis, non vero minoribus certa ætas
assignatur. Quo fit, ut hic casus intelligendus sit de
suscipiente aliquem sacrum ordinem ante ætatem
legitimam: nam ad inferiores ordines non est cer-
tum tempus ætatis lege præscriptum, præter hoc,
quod pueri tempore infantia, id est, septimo ætatis
anno, & non antea possunt ad clericatus officium
per primam tonsuram mancipari, & ab eo tempore
vsque ad vigesimum secundum ætatis annum pos-
sunt reliquos ordines minores arbitrio Episcopi re-
cipere, vt colligitur ex capit. De iis, 28. dist. & ex capit.
In singulis, 77. d. Vbi tempora quædam & interstitia
designantur, quæ iam in vsu non sunt, sed arbitrio
Episcopi commissum est, vt de interstitiis expresse
habetur in Trident. sess. 23. capit. 11. de Reformat. &
de ætate infirmatur in capit. 12. quatenus de illis ta-
ceatur, & capit. 6. aperte supponitur ante decimum
quartum annum posse aliquem suscipere omnes
minores ordines: in cap. vero. 5. quamuis de eorum
ætate qui minores ordines suscipere volunt, inquie-
rendum esse dicatur, non tamen certa ætas præfigi-
tur, sed id fieri videtur: vt Episcopus possit pruden-
ter arbitrari. Vnde quoad hoc potest quispiam ali-
quo modo peccare, si per deceptionem, vel dolum
se faciat ordinari in minori ætate, quam Episcopus
vellet: tamen propter hoc nulla est specialis poena
imposita, quia res est minoris momenti: quia talis
etate, vt dixi, non est certa lege præscripta.

Conclusio ergo posita solum procedit de sacris
ordinibus: & probari solet ex cap. Vel non est compos,
de temp. ord. vbi de quodam ordinato in Diacono
ab executione officij Diaconi vsque ad ætatem legitimam
suspendimus. Sed ex illo textu non colligitur, eum,
qui sic ordinatus est, esse ipso iure suspensum, sed
suspendendum, vt Glossa, & omnes interpretes no-
tant; tum ibi, tum etiam in Clementina, Generalem,
de ætate, & qual. Antoninus 3. p. tit. 14. capit. 16.
§. 15. Maior in 4. dist. 24. quæstion. 1. in fine, quamuis
non satis clare, & alij, quos refert, & sequitur Co-
uarr. in Clement. Si furiosus, p. 1. §. 1. num. 4. Bernard.
Diaz in Practica crimin. capit. 16. Quæ sententia est
vera: vt tamen explicetur aduertendum est, duo-
bus modis posse intelligi, ordinatum ante legitimam
ætatem manere suspensum. Primo ex vsu illius pro-
hibitionis generalis, qua tenetur non suscipere ta-
lem ordinem vsque ad talem ætatem: nam in ea in-
cluditur, vt non possit tale ministerium exercere
vsque ad talem ætatem, vt per se notum est; quæ
prohibitio non tollitur, propterea quod aliquis ante
legitimam ætatem illicite & sine dispensatione
ordinatus sit: non enim debet commodum ex sua
malicia, vel ex actu illicito reportare: & quoad hoc
fatentur omnes etiam ex vi antiqui iuris manere

Fr. Suarez tom. 5.

huiusmodi ordinatum suspensum, vel potius pro-
hibitu ipso iure, ne in suscepto ordine ministret vs-
que ad legitimam ætatem. Hæc autem non est pro-
prie loquendo suspensio vt dicit censuram, seu poe-
nam Ecclesiasticam: nam præceptum illud, quo om-
nes prohibentur, ne ante talem ætatem talem ordi-
nem suscipiant, non est suspensio, sed irregularitas,
à qua dictum impedimentum provenit. Quo fit, vt
si quis ante ætatem legitimam ministret in ordine
suscepto, licet grauiter peccet contra dictam pro-
hibitionem, non tamen sit irregularis ex vi illius, si
non est aliter suspensus, quia non aget contra speci-
alem censuram.

Alio modo intelligi potest, sic ordinatum mane-
re suspensum propria suspensionis censura, quæ
optime explicatur ex illo effectu, vt si post illam
contractam ministret ex officio, fiat irregularis, &
sic probabilius est, ex vi antiqui iuris sic ordinatum
non contrahere ipso facto suspensionem. Probat, quia
ex nullo iure antiquo colligitur hæc suspensio,
nisi ex dict. capit. Vel non est compos. Nullum enim
aliud refertur, aut inuenitur: in illo autem non di-
cit Pontifex, declaramus suspensum, sed *suspendimus*
in iniuriam ordinantis. Propria scilicet suspensione,
quam Pontifex addit ultra aliam prohibitionem
iam declaratam, alias nihil de nouo faceret: non er-
go recte diceret, *suspendimus*, iam enim ille per se
suspensus erat illo modo. Item non recte dicit, *in*
iniuriam ordinantis: quia illud genus prohibitionis
ex alio principio nascitur, vt vidimus: loquitur er-
go de propria suspensione, & illam de nouo efficit er-
go signum est, quod antea talis suspensio non in-
currebatur ipso facto. Nec vero ex vi illius iuris po-
stea incurritur, quia ibi Pontifex non est locutus vt
legislator, sed vt iudex in illa causa, ergo licet in illa
talem sententiam tulit, non propterea ipso iure si-
milem sententiam latam esse voluit contra omnem
ordinatum ante legitimam ætatem. Inde igitur so-
lum colligitur, Pontificem suo facto constituisse ve-
luti exemplar quoddam, quod alij Iudices possint,
aut debeant imitari: vel certe, Pontificem tulisse
sententiam secundum ordinarium ius antiquum,
quod alij à fortiori seruare tenentur: colligitur au-
tem illud ius ex capit. Subdiaconus, 77. dist. vbi sic le-
gitur: *Si quis in alio ordine sacerdotali præter constitu-
ta tempora ordinatus fuerit, deponatur.* Loquitur au-
tem aperte de temporibus quoad ætatem legitimam,
nam immediate præmiserat, vt nullus ante vigesi-
mum annum Subdiaconus ordinetur: depositionis
autem nomine suspensionem comprehendit, quod
vsitatum est in iure.

Addendum vero est iam nunc ex iure nouo hanc
suspensionem ipso facto incurri per Extrauagantem
Pij Secundi superius citatam. Quam Pius V. & Six-
tus V. auxerunt, & Clemens VIII. confirmauit
in constitutionibus infra citandis. Duo autem du-
bia circa illam occurrunt. Vnum est, an qui bona
fide ordinatur ante legitimam ætatem, inculpabili-
ter existimans se iam illam attigisse, nihilominus
maneat suspensus, ita vt absolutione indigeat, si po-
stea intelligat se ante tempus fuisse ordinatum. Et
ratio dubitandi esse potest, quia ex vi illius Extrava-
gantis incurritur suspensio ipso iure in eo casu, in
quo secundum ius antiquum aliquis esset suspen-
dendus ab ordine: sed secundum antiquum ius sus-
pendendus esset sic ordinatus, etiam si non peccas-
set in sua ordinatione: ergo nunc etiam est suspen-
sus ipso iure.

Nihilominus contrarium tenet Nauarrus in Sum-
ma, cap. 27. numer. 155. & mihi videtur vera senten-
tia. Ad maiorem tamen explicationem distinguere
hic possumus de ignorantia facti vel iuris: Nauar-
rus enim loquitur de ignorantia facti, scilicet ipsius
ætatis. Et sic videtur res clara: quia ex verbis illius
Extravagantis constat, intentionem Pontificis fuisse

ss 2 se pu

24
Si autem
ministret,
non sit irre-
gularis ex vi
iuris an-
tiqui.

Nec per ea
Vel non est
compos, ita
currunt.

Cap Sub-
diaconus,
77. d.

25
Per Extra-
vag. Pij II.
incurritur
suspensio hac
ipso facto.

Item incur-
rat illam bo-
na fide ante
legitimam
ætatem or-
dinatus.

26
Conclusio

se punire excessus (sic enim loquitur) qui in hac parte sunt, & scandala qua inde generantur. Vnde sic ait, Nos eorumdem temeritatem tali castigatione reprimentes, &c. quæ omnia cessant interveniente prædicta ignorantia. At vero si loquamur de ignorantia iuris, primum moraliter fieri non potest, neque ordinarie admitti debet, quod aliquis ordinetur ante legitimam etatem ex ignorantia inculpabili, vel quia existimet nullum esse ius, quod talem etatem requirat, vel putet verbi gratia, nunc sufficere vigesimum annum etatis ad Subdiaconatum: quia, qui ad suscipiendos ordines accedit, tenetur hoc ius scire: & adeo est commune & vulgare, ut vix possit inculpabiliter ignorari, cum facile possit à peritis interrogari. Nihilominus tamen, si fingeremus casum, in quo hæc ignorantia intuitibilis interveniret, excusaret à culpa, & consequenter etiam excusaret à prædicta suspensione iuxta fundamentum positum. Imo sentit Navarr. sufficere quod interveniat ignorantia excusans à presumptione, & temeritate, etiam si non omnino excuset à culpa, quia in Extravagant. ponitur verbum *Presumptis*: quod quidem mihi probabile videtur iuxta principia posita.

Secus vero esset, si talis ignorantia iuris non esset generalis de toto iure prohibente ordinationem ante talem etatem, sed specialis de iure imponente hanc poenam: facile enim potest aliquis sine culpa ignorare totum hoc novum ius, per quod imposita est suspensio ipso facto in prædicto casu, quamvis non ignoret talem etatem esse iure præscriptam ad talem ordinem suscipiendum. In eo ergo casu dicendum est, talem ignorantiam non impedire, quominus incurratur hæc suspensio: quia illa non excusat culpam in tali ordinatione, ut per se notum est: ignorantia autem solius poenæ non excusat, quominus poena incurratur. Maxime in hac poena, quæ non pro contumacia, sed pro delicto fertur: quod delictum semper includit aliquam inobedientiam contra præceptum Ecclesiæ: ergo quamvis non sciatur omnia præcepta, quæ circa hoc lata sunt; & specialiter ignoretur illud, per quod talis poena imponitur, nihilominus ratione delicti talis suspensio incurratur, iuxta doctrinam generalem superius datam de Censuris in communi. Conferret tamen dicta ignorantia ad excusandam irregularitatem, si quis in ordine sic suscepto ministraret: nam licet ille re ipsa suspensus maneat, tamen inculpabiliter ignoret se esse suspensum ipso facto, et supponimus, ergo sic ministrando non peccat: ergo non incurrit irregularitatem, quia hæc irregularitas non imponitur, nisi in poenam delicti ut satis indicat verbum *presumptis*, in prædicta Extravagante positum. Idem confirmari potest ex generali doctrina superius data de Censuris: & eam etiam approbat Navarrus supra, & in cap. *Acceptas de Restitutione spoliator. propositio 8. num. 32. & sequentibus, & Couarr. in Clement. Si furiosus, p. 1. num. 4. in fine.*

Ad rationem autem in contrarium respondetur, in primis non esse similem rationem, nam suspensio, quæ nunc incurritur ipso iure in hoc casu, est ex se perpetua, quæ non tollitur nisi per absolutionem Pontificis: nam Pius II. simpliciter, & sine ulla temporis limitatione fert huiusmodi suspensionem. At vero suspensio illa, quæ iure antiquo ferenda erat, solum durabat vsque ad legitimam etatem, iuxta dict. capit. *Vel non est compos*, atque ita fere nullum novum onus imponebat, sed illud ipsum, quod ex ipso defectu etatis sequebatur iuxta sacros canones, maiori quadam obligatione, & fortasse etiam sub nova poena irregularitatis incurrenda, si eo tempore ministraret. Et ideo mirum non est, quod tunc illa suspensio imponi posset, etiam illi, qui sine culpa sua sic ordinatus est. Præsertim, quia, ut dicitur in eodem cap. *Vel non est compos*, imponebatur etiam

in iniuriâ ordinantis, nunc autem ea suspensio, quæ ipso iure imposita est, peculiariter fertur ob delictum ipsius ordinati, ut ex Extravaganti Pij II. ponderandum est. Nec mirandum est illam suspensionem ab homine posse imponi sine culpa ordinati, quia non priuat illum vsu, quem iam haberet, pro illa enim etate non habebat vsu ordinum, ut dictum est: sed additur solum ad maiorem securitatem, & ad aliquam poenam ordinantis.

Aliud dubium est, An hæc poena locum habeat ipso qui ante legitimam etatem Episcopus consecratur. Nam in sacris Canonibus certum etiam ætatis tempus ad Episcopatum præscribitur, scilicet triginta annorum: consecratio etiam Episcopi iuxta communem sententiam probabilem sententiam ordo quidam est, & consequenter inter sacros ordines numerandus: ergo suspensio lata in eum, qui suscipit ordinem sacrum ante legitimam etatem, comprehendit eum, qui ante trigessimum annum fuerit consecratus Episcopus. Nihilominus dicendum est, illam poenam, & constitutionem non extendi ad Episcopos. Primo, quidem ob illud principium generale quod suspensio generatim lata non comprehendit Episcopos, nisi eorum fiat specialis mentio, iuxta cap. *Quia periculosum*, de sent. excomm. munit. in sexto. Secundo, quia ex multis circumstantiis constat illam Extravag. non loqui de Episcopo, tum quia licet Episcopatus sit ordo, tamen eius collatio propter excellentiam consecratio dicitur potius, quam ordinatio. Tum etiam quia illæ particulae, *littera dimissoria, extra tempora, & similes* non accommodantur Episcopatu.

Sexta suspensio ipso iure lata in eum, qui extratempore ordinatur.

Sexta suspensio lata est in eum, qui ordines suscipit extra tempora ab Ecclesia ad illud opus designata, absque legitima dispensatione. Hæc est recepta sententia, quæ probari solet ex capit. secund. de Tempor. ordin. Verbatamen illius textus, quæ ad rem præsentem faciunt, hæc sunt. *Talis ordinatus non debetens permitti in suscepi ordinibus ministrare: nam apud nos sic ordinati deponerentur.* Quæ omnia verba solum indicant poenam imponendam non ipso iure latam. Et similia habentur in capit. *Cum quidam*, eod. tit. In capit. autem *Consultationi*, dicitur digna poenitentia imposita, hos permitti posse ministrare, ubi non videtur significari suspensionem iam contractam posse tolli, sed suspensionem, quæ ferenda erat, potuisse non ferri, & in aliam poenitentiam commutari. Citatur etiam capit. *Litteras*, eod. tit. sed neque ibi est sermo de hoc casu, sed de alio infra tractando, scilicet de suscipiente plures ordines sacros eodem die. Præterea in ca. ultimo 73. dist. designatur quidem tempora ad ordinandum definita, non tamen poena aliqua transgressoribus imponitur. Vnde licet Sylvester, & Angel. verb. *Irregularitas*, cum nonnullis Canonistis dicant, hanc suspensionem ipso iure latam, nobis tamen solum ferendam ab homine colligi videtur ex iure antiquo. Quæ fuit etiam sententia Innocentij, Host. Panormit. & aliorum, quia nullus est textus, quo sufficienter probetur. Nunc vero talis suspensio expresse posita est propter hoc crimen in dicta Extravagant. Pij II. quæ etiam quoad hanc partem suam vim habet, & eodem modo exponenda est. Loquitur enim tantum in sacris ordinibus, ac merito, quia minores ordines non habent determinata tempora, ut constat ex ca. *De eo. de temp. ordinat.*

Ut autem talis suspensio incurratur, necessarium est ut præcedat culpa gravis, sicut de duabus præcedentibus dictum est: nam de his tribus calibus eodem verborum tenore loquitur illa constitutio. Vnde,

27
Quid si quis
quis im-
ponens hanc
suspensionem
ignoret, non
autem pro-
bitur in eum.

28
Rationi du-
bitant. In-
sistit.

Secl. I. De suspensionibus in Ordinatione contractis. 485

Vnde, si quis bona fide extra tempora ordinetur, vel credens se habere legitimam facultatem, vel Episcopum illum habere, vel ex alia simili ignorantia inculpabili, tunc, sicut excusaretur a culpa, ita etiam a suspensione. Rursus suspensio hæc semper intelligitur esse proportionata culpæ: vnde licet verba illius Extravagan. sint hæc: *A suorum ordinum executione ipso iure suspensi sint*: Nihilominus ea censeo intelligenda & ordinibus sic male, & extra legitimam tempora susceptis: nam in eis tantum deliquit. Consequenter vero etiam erit impeditus, ne ulterius ascendat, non vero ne inferiori ordine utatur, si illum legitime suscepit. Nec refert, quod illa Extravagans dicit, *de suis ordinibus*, in plurali, nam loquitur etiam in plurali de omnibus sic ordinatis, & eos dicit suspendi a suis ordinibus; & intelligitur accommodare, scilicet, unusquisque ab eo ordine, quem male suscepit: quod verba sequentia magis declarant, *Si suspensio durante in eisdem ordinibus ministraverit irregulares fiant, in eisdem, scilicet, male susceptis, a quibus suspensi sunt.*

lure ordinari, id est, sine titulo, ut ibi Gloss. & omnes exponunt: & est sermo ibi de omnibus ordinibus, etiam minoribus; nam verba textus absoluta sunt. Et ita exponunt Glossæ, Turrecrem. & alij. In posteriori autem capite, expresse dicitur, *ut sine titulo facta ordinatio irrita habeatur*: per quæ verba non satis significare suspensionem ipso iure, nam perinde videtur esse dicere, *irrita habeatur*, ac *suspendatur*. Tamen quia non dicitur *irritanda*; sed *irrita habenda*; ideo probabilius est illam suspensionem fuisse ipso iure latam: & verba superioris capitis, sunt satis clara, scilicet, *Decretum sancta synodus vacuum esse talem manuum impositionem, & nullum tale factum valere*. Quantum autem ex illis decretis colligitur, ita erat imposita illa suspensio, ut etiam si quis absque peccato ita ordinaretur, ad præceptum, verbi gratia, sui Episcopi; suspensus maneret in iniuria ordinantis, ut ibi dicitur: Ita ut fuerit Episcopo ablata potestas conferendi executionem ordinum; si absque sufficiente titulo ordines conferret. Veruntamen hoc mutatum est, seu moderatum ab Innocentio III. in capite. *Cum secundum Apostolum*, de Presb. ubi ab ipsis sic ordinatis suspensionem abstulisse videtur, & ordinantibus unus imposuisse illos alendi, donec per eos Ecclesiastica beneficia consequantur. Quod etiam confirmatum, & explicatum est in capite. *Si Episcopus*, de Præben. in Sexto. In Concilio vero Lateran. sub Alexandro III. p. i. cap. 5. addita est limitatio, *Nisi, qui ordinatur, de sua vel paterna hereditate subsidium possit habere*. Quæ tamen nunc servanda est iuxta præscripta in Concil. Triden. sess. 21. capite. secund. de Reformatione. Præterea intelligendum hoc videtur, si absque fraude, & deceptione vel malitia quispiam se permittat ab Episcopo ordinari, vel ab alio ordines petat, sincere confitendo non habere titulum beneficii, aut patrimonij: tunc enim, si nihilominus Episcopus illum ordinet, se voluntarie obligat ad alendum illum, donec de beneficio provideatur, iuxta dict. cap. *Cum secundum Apostolum*. Ipse vero ordinatus tunc non manet suspensus; quia neque villo iure cautum est; neque est vlla sufficiens ratio; cum ipse non delinquit, & alioqui satis prouisum sit illi per dictum ius. Vnde congregatio Cardinalium expendens illa verba Concilij Trid. sess. 21. cap. secund. de Reform. Antiquorum Canonum penas super hoc innovando, ait, intelligi de penis, dict. ca. *Cum secundum, non antiquorum*.

Tandem interrogare aliquis potest, quis valeat in hac suspensione dispensare. Nam quidam putant proprium Episcopum, si non sit particeps illius delicti, posse in hoc dispensare ex cap. *Consultationi*, de temp. ordin. Sed, ut supra dixi, ibi non est sermo de solutione a censura suspensionis ipso iure lata, sed de communicatione suspensionis ferendæ in aliam penam. Rursus in capite. *Cum quidam*, eod. tit. significatur solum Papam posse hanc suspensionem tollere: sic enim dicitur: *Ordinatos a suspectis ordinibus tantum reddere debet expertes, donec apud vos restitutionem gratiam consequantur*. Vbi significatur suspensionem fuisse ponendam ab Episcopo, semel autem positam solum Papam posse illam auferre. Atque ita Glossa ibi sentit ex vi illius textus, licet in cap. *Consultationi*, censent ibi esse moderatam restitutionem illam & potestatem Episcoporum ampliatam. Vterque vero Abbas ibi dicit, Episcopum quādo ponit suspensionem suo iure ordinario, eodem posse illam tollere: ibi tamen referuati Papæ, quia Episcopus ipse ordinarius deliquerat male ordinando, & non ipse imponit penam; sed Papa præcipit Metropolitanum illam imponere: ideoque sibi dispensationem referuauit: quia neque Episcopus erat dignus ratione sue culpæ, nec Metropolitanus erat iudex ordinarius, sed delegatus: eique commissæ fuit punitio, non liberatio ad maiorem delicti punitio, & fortasse in iniuriam ordinantis. Quæ recte procedunt de eo tempore, quo hæc suspensio imponebatur ab homine, & non à iure. Nunc autem aliqui existimant Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 8. commississe ordinario determinationem temporis pro quo duratura est talis suspensio, & consequenter etiam eius ablationem illi commississe. Tamen ibi non loquitur Concilium de eo, qui ordinatur extra tempora, sed sine legitimis literis dimissoriis: nam verba illa. *Si secus fiat, &c.* Tantum referuntur ad ea, quæ in proxima clausula continentur, & non ad capitis initium, ubi fit mentio de ordinantibus, statutis temporibus, faciendis: quod euidenter patet ex contextu. Huic ergo questioni ex doctrina superius data est respondendum: nam hæc suspensio indefinite ponitur, & ita iuxta probabilem opinionem post sufficientem punitio, & emendationem ab Episcopo tolli poterit.

Cap. Sanctiorum ibidem. Glossa. Turrecrem.

Quid de sic ordinatis absque culd. propriis.

Cap. Cum secundum de prab. Conc. Lat. Conc. Trid.

Congregatio Cardinalium.

Ordinatio absque titulo, sub pacto non pendendi sustentationem ab ordinante, an sit suspensio. Cap. penult. de Simonia.

Cap. Per duas nobis eod.

De ordinato cum falso titulo, an sit suspensio, si probatur sufficienti, an incurreat.

Septima suspensio ipso iure lata in eos qui siclo titulo promouentur.

At vero, quando is, qui sic ordinatur, aliquo dolo, vel fraude vitur, ut ordines obtineat, difficultas est, an suspensionem incurrat. Potest autem multiplex generis peccati in hoc interuenire. Primum est si eum ipsomet Episcopo ordinante, vel cum alio qui ipsum ad ordines præsentat, paciscatur & cum iuramento, vel alio modo firmo se obliget ad nunquam petendam sustentationem, aut beneficium, vel aliquid aliud, vnde alij possit. Et in eo casu est expressa decisio textus in capite. penult. de Simonia. illum sic ordinatum manere suspensum ab executione ordinis sic suscepti, donec dispensationem à Sede Apostolica obtinere mereatur. Idem habetur in capite. *Per duas nobis*, de Simonia: & additur ibi, hanc suspensionem incurri, etiam si quis ex ignorantia iuris pactum illud fecerit, ita ut *in hoc nihil illicitum agere existimauerit*, ibidem dicitur. Sed hoc intelligendum existimo, quia illa ignorantia, cum sit iuris, & in re adeo clara non præsumitur probabilis. Si autem esse contingeret, videretur excusare, quidquid sit de præsumptione iuris. Argumento ea. *Si qui à simonia, i. quæst. i.*

Aliud generis pacti seu peccati esse potest, si quis fictum titulum patrimonij conficiat, aut mentionem do, aut falso probando habere, quod non habet; vel plus habere, quam habet, cum tamen id, quod habet, ad sustentationem non sufficiat: vel si ab aliquo fictam donationem accipiat, vel certe si cum eo pactum

Septima suspensio in eum fertur, qui siclo, & emetito titulo ordinatur. Colligi. 12. ex capite. Neminem, & capite. Sanctiorum, 7. o. d. Nam in priori suspeditur is, qui absolute ordinatur: dicitur autem abso. Fr. Suarez tom. 5.

Se 3 Etum

Suspensio hæc solum impeditur ordinem suscipere non inferio.

Qui valeat in hac suspensione dispensare. Nam quidam putant proprium Episcopum, si non sit particeps illius delicti, posse in hoc dispensare ex cap. Consultationi, de temp. ordin.

Gloss. Abbat. quor. Paterm.

Cap. Cum quidam, de Consultationi cap. Littera de temp. ord.

Cap. Cum de sacrosanct. P. 11.

Cap. Neminem 7. o. d.

Suspensio hæc solum impeditur ordinem suscipere non inferio.

etiam faciat, quod nunquam talibus bonis fruetur, aut ab eo sustentationem petet: & tunc multis videtur sic ordinatum non manere ipso iure suspensionem, quia hic casus non comprehenditur in dict. cap. penult. de Simonia: quia ibi tantum est sermo de illo, qui pactum efficit cum ipso met ordinante, vel presentante ad ordines: quia ibi quadam simoniae species interuenire videtur: quae in alio casu non intercedit: neque in his rebus valet argumentum à simili; nec dum à re adeo dissimili ad extendendam illam penam. Nihilominus contrariam sententiam docet Nauarrus in Summ. capit. 27. numer. 158. & fundatur solum in dict. cap. penultimo de Simonia ex paritate rationis. Quod fundamentum plene videtur inualidum ob rationem factam. Sed dici potest, saltem procedere decisionem illius textus quando quis ab aliquo accipit titulum patrimonij sub pacto occulto iterum dandi; quia tunc ille, qui patrimonium confert habet vicem presentatoris ad ordines; & ideo comprehenditur sub altero membro illius capit. & sub cap. *Per tuas nebulas*, de Simonia. Quod maxime videtur habere locum, si donatio illa, vel assignatio patrimonij specialiter facta sit ad hunc finem suscipiendi ordines illo titulo. Si tamen simpliciter fiat, quamuis alter postea illa utatur ad effectum suscipiendi ordines, non propter ea vere ac proprie dici potest presentari ab alio ad ordines suscipiendos: & ideo difficile est legem penalem ad illum casum extendere. Quapropter ex alio probabiliori fundamento opinor, hunc, qui per dolum & fraudem quamcumque facto titulo ordinatur, manere suspensum, scilicet ex vi antiquorum canonum, quos ex d. 70. citauimus: nam illi non sunt reuocati, quoad has personas per constitutionem Innocent. III. obligantis Episcopum ad alendum sic ordinatum sine titulo, ut recte dixit Nauarr. Confil. 45. de temp. ordin. quia in eo casu non potest rationabiliter obligari Episcopus ad alendum sic ordinatos: ergo quoad illum necesse est, ut ius antiquum integrum maneat. Consequentia videtur clara, quia ius nouum non derogat antiquum, nisi quantum ad id, in quo obligare potest: & quia illi non debent relinqui extra omnem iuris dispositionem. Antecedens vero patet, tum quia fraus & dolum non debent alicui patrocinari: tum etiam, quia sine causa imponeretur Episcopo ordinanti onus alendi huiusmodi deceptores, quandoquidem absque sua culpa potuit ita decipi. Vnde à Sixto V. in Motu proprio, qui incipit, *Sanctum & salutare*, contra clericos male promotos, hæc suspensio lata est contra omnes, qui sine titulo sufficientis beneficii, vel patrimonij se faciunt ordinari, illis verbis, *Eisdem clericis posthac male promotos ab executione ordinum superiorum & ab omni spe, & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuo suspensos declaramus*; quam suspensionem inferius sibi reseruat: nemo autem dicit, aut habere sufficienter titulum, aut non esse male promotum eum, qui his fraudibus utitur ad titulum fingendum. De illa tamen constitutione, quas vires nunc habeat, infra dicam.

Quæri vero hic potest primo, an is, qui cum hoc facto titulo dimissorias literas à proprio Episcopo habuit, incurrat etiam suspensionem, latam contra eos qui sine literis dimissoriis ordinantur. Circa hoc Nauarr. tractans in speciali de eo, qui ordinatur cum facultate sui Episcopi impetrata ad titulum patrimonij donati, & ante ordinationem renuntiati, ait, illum non incurrere prædictam suspensionem, quia illa renunciatio inualida est, etiam si esset iurata, iuxta communem sententiam, quam refert in dicto cap. penult. de Simonia: si autem renunciatio est inualida, donatio patrimonij, & consequenter facultas tituli eius impetrata, valida erunt: ergo, qui sic ordinatur, non potest dici ordinari absque literis dimissoriis: ergo non incurrit alteram sus-

pensionem, quæ in hoc titulo fundabatur. Ex quâ ratione per argumentum à contrario, colligo, quoties quis impetrat ab Episcopo suo literas dimissorias euenitio tituli, qui re vera nullus est, sed falsis testimonio comprobatur, vel quolibet alio modo fingitur, si postea ordinetur duplicem suspensionem incurrere; vnam, quia sine validis dimissoriis literis; aliam, quia sine vero titulo ordinatur: constat enim illas literas, subreptitiæ impetratas, inualidas esse. Et ita in dicto Motu Proprio Sixti V. illæ duæ causæ suspensionis distincte ponuntur, absque veris dimissoriis literis sui ordinarij, vel absque titulo sufficientis beneficii, vel patrimonij ordinari; quibus multiplicatis, multiplicatur censura, quando vnaquæque illarum causarum per se sufficiens erat ad suspensionem inducendam, iuxta dicta supra de censuris in communi.

In illo autem particulari casu, quem Nauarrus attigit, quamuis probabilis sit excusatio eius, res tamen ipsa satis dubia mihi videtur. Nam esse illa renunciatio sit inualida, videtur tamen sufficere ad dimissorias literas irritas faciendas, quia sunt subreptitiæ, & contra iustam Episcopi voluntatem; quia ipse minime concederet talem facultatem, de talis tituli conditione plena ei narratio facta fuisset. Quod ita etiam declaro, quia ille titulus spectatus secundum omnia quæ includit, non est sufficiens neque in iure talis reputatur: cuius argumentum est, quia, qui cum solo illo ordinatur, suspensionem incurrit eo nomine, quod absque titulo sufficienti ordinatus est. At vero quando talis titulus proponitur Episcopo, ut facultatem concedat, proponitur ut sufficiens, & sub ea fide ipse concedit literas: ergo sunt subreptitiæ, atque adeo nullæ. Adde, non esse ita certum, renunciationem illam esse inualidam, nam donatio non videtur fieri nisi sub illa conditione, & tunc, conditione non impleta, potius donatio ipsa videtur inualida. Quamquam si donatio prius absolute fiat; & postea renunciatio subsequatur, probabile sit, hanc esse inualidam: tunc autem alia rationes procedunt, quæ apud me videntes videntur: & ideo securius existimo in absolute talis suspensionis vtramque causam aperire. Harum enim suspensionum multiplicatio nullum alium effectum habet, vel obligationem inducit, ut ex supra dictis constat: & ideo, cum ad absoluteionem obtinendam insufficientia tituli aperienda sit, facillimum erit simul explicare sub illo titulo literas dimissorias obtinuisse, & sic ordinatum fuisse.

Hic vero potest vterius dubitari, an si hæc patrimonij renunciatio (& idem est de beneficio) fiat post ordinationem, incurrat suspensio ipso iure. Respondeo, de hac re nullam esse antiquo iure prohibitionem factam, nec suspensionem impositam. Concilium autem Trident. dicta sess. 21. capit. 2. prohibuit alienari hæc bona, aut remitti sine licentia Episcopi, donec aliunde habeat ordinatus unde vivere possit. Quod præceptum graue est, & sine dubio obligat in conscientia, & sub mortali ex suo genere: non tamen habet suspensionem, vel aliquam aliam penam ipso iure impositam. An vero per illa verba, *Alienari nullatenus possit*, talis alienatio ipso facto irrita sit, necne, alterius est considerationis. Si tamen spectemus diuersum modum, quo Concilium de renunciatione beneficii, & de renunciatione patrimonij loquitur intelligemus, illam irritari ab ipso Concilio, hanc vero solum prohiberi. Et denique circa illud decretum Concilii Tridentini obseruandum, Pium V. Motu proprio anni 1568. qui incipit, *Romanus Pontifex*, extendisse decretum illud, quatenus titulum beneficii, vel patrimonij requirit etiam ad clericos religiosos, vel religiosorum more viuentes, qui professionem, & solennia vota non emis-

Nauarr.

Vnde colligatur suspensio hac.

Sixtus V.

An qui literas dimissorias cum facto titulo impetrat, incurrat penam latam contra ordinatos sine dimissoriis. Nauarr.

Secl. I. De suspensionibus in Ordinatione contractis. 487

runt, & eos aliter ordinatos ipso iure suspendit, & si ministrant irregulariter efficit. Veruntamen hic Motus proprius, quantum ad Societatem IESV pertinebat, reuocatus est per Gregorium XIII. in Bullis quibus institutum eiusdem Societatis postea confirmauit.

39 Vltimo interrogari potest circa hunc casum, an si quis absque vero titulo Diaconus, vel Subdiaconus factus est, & postea a suspensione est absolutus, possit sine nouo titulo patrimonij vel beneficij ad superiorem ordinem ascendere sine periculo incidendi iterum in eandem suspensionem. Videtur enim posse, quia postquam aliquis habet vnum ordinem sacrum, ille est sufficiens titulus ad superiorem suscipiendum: imo ex vi vnius ordinis habet quispiam B ius ad suscipiendum alium, & ideo ablato impedimento suspensionis nihil aliud videtur requiri. Maxime, quia, nullum nouum incommodum, aut indecentia incurrere videtur ex eo, quod aliquis non habens, vnde suscitetur, Diaconus potius quam Subdiaconus existat. Nihilominus dicendum est, illum non posse sine vero titulo alium ordinem suscipere. Ratio est, quia iura non prohibent suscipere tantum Subdiaconatum sine vero titulo, sed simpliciter prohibent suscipere quemlibet ordinem sacrum: nec distinguunt inter ordinatum vel non ordinatum inferiori ordine: ergo nec nos distinguere debemus, vt sumitur ex capit. Solus, de Maior. & obed. & in L. Imperator, ff. de Postulando. Præterea non loquuntur illa iura quasi collectiue, id est, vt nullus ascendat ad statum sacrorum ordinum sine vero titulo, alias clarius diceretur, nemo Subdiaconus fiat sed loquuntur distributiue, vel (quod idem est) in plurali, ad sacros ordines promouetur, vt patet ex iuribus citatis, & præsertim ex Trid. Et ita constat, rationem in contrarium factam nullius esse momenti, nec facere illam sententiam practice probabilem: quia vnus ordo non datur ad suscipiendum alium nisi debito modo, seruatisque canonibus Ecclesiasticis. Quapropter: qui aliter ordinatus fuerit, dictam suspensionem incurrit. Et hoc confirmat quoddam responsum Cardinalium, quod sic habet, Si quis ante Concilium erat promotus Subdiaconus absque titulo, poterit absque titulo promoueri, modo ad iusulum patrimonij promouetur.

Octaua suspensio ipso iure lata in promotos non reuocatur interstitiis.

40 Octaua suspensio lata censetur in eum, qui non reuocatur interstitiis temporum ab Ecclesia præscriptis ordinatur. Qui lapsus variis modis contingit, quos oportet distinguere, vt constet quid iura antiqua vel noua de hac suspensione disponant. Primus ergo modus est, quando plures ordines sacri eodem die recipiuntur, quod etiam antiquo iure prohibitum est, vt constat ex capit. Dilectus, & capit. Literas, de Temp. ordin. vbi non solum vno die ordinario seu naturali, verum etiam die vno fictiōne canonica hoc non licere asseritur, id est non esse licitum die sabbathi vntum accipere ordinem sacrum, & mane Dominici diei alterum, etiam continuato ieiunio sabbathi vsque ad diem Dominicam: quo casu fictiōne iuris canonici vespere sabbathi, & mane diei Dominici continuato ieiunio tanquam vnus dies reputatur, vt ibidem dicitur. Et sumitur ex Leone Papa epist. 79. capit. 1. Et habetur in capit. Quod a Patribus, 75. distinct. De suspensione vero ordinati sic dicitur in dict. capit. Literas ab executione officij sacerdotalis, tam diu volumus manere suspensum, donec de illo aliter disponamus. Vnde constat talem suspensionem solum esse ab illo ordine, qui posteriori loco suscepisset: ac merito, nam prior legitime susceptus fu-

A erat: vnde si tres sacri ordines fuerint eodem die suscepti, suspensio erit ad duobus vltimis, quia illi fuerunt illegitime suscepti. Est autem hic etiam aduertendum, Episcopatum non numerari in his iuribus inter ordines sacros: & ideo non incurri hanc suspensionem, etiam si quis die sabbathi & Dominica continuato ieiunio ordinaretur sacerdos, & consecraretur Episcopus vt notant Ioannes Andreas in dicto capit. Quod a patribus, & Abbas in dicto capit. Literas. Vbi refert alios etiam addidisse, quod licet die Dominica prius sacerdotalem ordinem (quod fieri potest continuato ieiunio sabbathi) & postea consecrationem Episcopalem suscipere, non facere contra hanc prohibitionem.

Dubium autem est inter auctores, an illo ca. Literas, contineatur suspensio ipso iure lata, vel ferenda: de que Glossa ibi nihil dicit, & Panormitanus rem dubiam reliquit. Considerando tamen proprietatem illorum verborum, & quæ supra diximus de interpretatione similibus legum poenaliū, videtur inde non colligi sufficienter suspensio ipso iure lata, quia verba illa, Tam diu volumus manere suspensum, factum, & sententiam in eo casu latam: & consequenter ferendam in aliis similibus indicant: non vero continent ius ferens suspensionem ipso facto incurrendam. Nihilominus aliis videtur hanc suspensionem ipso facto incurri. Quod tenet Nauarrus in Summa cap. 25. numer. 71. & videtur plurimum suaderi ex dict. cap. & ex cap. Innotuit, de eo qui furt. ordin. suscepit, ibi; In susceptis ordinibus de iuris vigore ministrare non debeat. Quamuis ibi non solum hoc delictum, sed multa alia concurrant, vt infra dicemus: ideoque neque ex illo textu satis probatur: & ideo non caret res dubitatione. Concilium etiam Trid. nullam pro hoc delicto poenam imposuit, licet sess. 23. cap. 13. de Reformat. prohibuerit ne duo sacri ordines eodem die etiam regularibus conferantur, non obstantibus quibuscumque priuilegiis, ac indultis quibusuis concessis. Congregatio tamen Cardinalium hoc habet ibi responsum: Qui ex consuetudine illius religionis quatuor minores ordines & Subdiaconatum eodem die susceperunt, non sunt suspensi. Vbi clare supponit, recipiendo plures ordines sacros, eodem die esse suspensos. Fortasse tamen loquitur iuxta constitutionem Sixti V. in qua erat hæc suspensio clara: tamen illa reuocata est. Est autem aduertendum, etiam esse grauiter prohibitum suscipere eodem die minores ordines & subdiaconatum non solum ex eodem Concilio Tridentino sess. 23. capit. 1. sed etiam ex capit. 2. de eo qui furt. ordin. suscepit, vbi suspensio etiam fertur: quam Nauarrus etiam putat esse ipso iure, sed re vera non est, quia Pontifex in dict. capit. 2. solum ait, Mandamus vt eum ministrare non permittas, &c. Et hoc videtur supponere Congregatio in illa declaratione, nisi explicetur loqui vbi consuetudo ita preualuit, vt legem illam abrogauerit: potest enim sine dubio id facere, vt Nauarrus supra dicit cum communi in capit. 3. de Temp. ordin. & capit. 2. de eo qui furt. ordin. suscepit, per textum ibi, qui licet loquatur de consuetudine recipiendi plures ordines eodem die, potest extendi ad aliam, quia etiam illa tantum est contra legem humanam, quam vincere potest. Nec Concilium talem consuetudinem peculiarem aliquius regionis reuocat, cum id non exprimat, iuxta cap. 1. de Constitut. in sexto, licet oppositum contra Nauarrum sentiat Salzedo in Scholio ad Practicam Bernardi cap. 25. in fine cum Maiolo libr. 4. de Irregularitat. capit. 11. Quod licet esset verum, nihilominus etiam Cardinalium responsum esset verum, quia non tantum concedit ob abrogationem, sed quia lex illa non est lata sententia. In alio autem casu duorum ordinum sacrorum licet res sit dubia, nihilominus iura supra citata attente pensata videntur hanc suspensionem ipso iure im-

Episcopatus suspensio non comprehendit hæc lege.

Ioan. Andr.

Abbas.

41

An ca. Dilectus, suspensio ipso iure continetur.

Nauarr.

Ca. in notu. de eo qui furt. ord.

Conc. Trid.

Cong. Card.

Nauarr.

ponere. Aduerto tandem Nauarrum ca. 27. nu. 241. vocare hanc irregularitatem. sed non loquitur consequenter, etiam si se excusare conetur, vel non loquitur de hac censura, sed de poena quam contrahit excommunicatus suscipiendo ordines de qua infra dicemus, loquendo vero de presenti casu, re vera est suspensio non irregularis.

42
De suspensione duorum ordinum sacrorum eodem die.

Post prædictam violationem interstitiorum alia illi proxima est, si quis continuatis diebus plures ordines sacros suscipiat. De quo casu nihil inuenio iure antiquo expresse traditum: neque immerito, quia iam hoc erat satis prohibitum & punitum per illa decreta, in quibus certa ieiuniorum tempora seu sabbatha ad ordines conferendos, & suscipiendos definita sunt: non potest enim aliquis suscipere duos sacros ordines continuatis diebus, nisi vel utrumque vel alterum illorum extra tempora recipiat. Si enim vnum die sabbatho, & alterum die Dominico recipiat, aut id sit continuato ieiunio, aut interrupto: si primum, uterque quidem ordo recipitur intra tempora: tamen in eodem die: si vero secundum, iam secundus ordo recipitur extra tempora, & ex eo capite id prohibitum est, & suspensionem habet illi prohibitioni annexam, supra explicatam, non vero aliam, quantum est iure antiquo: nam iuxta constitutionem Sixti Quinti, aliud esset dicendum. Sed illa iam non obligat, & ideo eius declarationem omittere.

43
De suspensione duorum ordinum sacrorum diversis diebus non reservatis interstitiis.

Tertium delictum multo minus graue quam præcedentia est, si quis ordines sacros diuersis diebus, & legitimis temporibus accipiat, non seruando inter vnum & alium eam temporis moram, quam Concilium Tridentinum dicta sess. 23. cap. 13. & 14. statuit sine dispensatione, aut indulto Apostolico. Voluit enim Concilium Tridentinum ut post susceptum vnum ordinem sacrum annus integer elaboratur antequam alius suscipiatur, nullam vero poenam adhibuit, neque ita seuerè id prohibet, quin arbitrio Episcopi id committat. In quo illud animaduerto, quod cum agit de anno imponendo inter Subdiaconatum & Diaconatum, simpliciter addit: Nisi aliud Episcopo videatur: cum vero loquitur de Diaconatu, & Presbytero, ait: Nisi ob Ecclesie utilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videatur. Per hoc tamen non est intelligendum, licitam esse Episcopo in priori casu dispensare sine vlla causa rationabili: quia hoc est contra rationem dispensationis in communi lege, sed solum indicatum est minorem causam in priori casu sufficere, & in illo utilitatem tantum spectandam esse: in alio vero etiam necessitatem. Sixti autem V. suspensionem ipso facto tulit in eo casu, quæ sublata iam est. Vnde à fortiori constat non esse suspensum, qui sine dispensatione Subdiaconus sit ante elapsum annum ab ultimo minori ordine suscepto: licet hodie grauius peccet contra Tridentinum præceptum sess. 23. capit. 11. de Reformat. De minoribus autem ordinibus inter se multo id certius. Nam in illis nulla certa tempora interstitiorum definita sunt. Nam licet in cap. In singulis, 77. dist. quædam tempora designentur: tamen illud ius antiquatum est: licitum est etiam eodem die omnes illos ordines conferre, aut suscipere, præsertim ubi est consuetudo, ut expresse habetur in dict. cap. 2. de Eo, qui furtim ordines suscepit: & ibi notant Glossa, & Doctores, & in capit. 3. de Tempor. ordin. ex quo textu etiam colligitur. Nunc vero Concilium Tridentinum dicta sess. 23. capit. 11. solum generatim dixit: ut hi ordines temporum interstitiis, nisi aliud Episcopo videatur, conferantur. Quocirca si quispiam arbitrio, & voluntate Episcopi hos ordines suscipiat eodem die, vel continuis diebus, &c. non est male promotus. Si vero contra Episcopi voluntatem, vel decipiendo illum eos suscipiat: vel eodem die, vel non reservatis interstitiis ab Episcopo

Quæ reguntur interstitiis in susceptione non minoris ordinis.

po designatis: tunc erit male promotus quoad culpam, non quoad censuram.

Nona suspensio ipso iure lata in promotis per saltum.

Nona suspensio lata censetur in eum, qui per saltum ordinem aliquem suscepit. Sunt enim superiores ordines ita inter se subordinati, ut per minorem ad proximè superiorem ascendendum sit. Vnde per saltum quis promoueri dicitur, quando interrupto inferiori ordine superior sumitur: ut si quis ordinetur Lector priusquam Ostiarius, vel Diaconus priusquam Subdiaconus. In eo ergo casu est dubium, an maneat quis suspensus ipso facto ab eo ordine, quem per saltum accepit. Nam quidam Doctores iuris canonici negant, suspensionem hanc incurrere, donec aliquis per sententiam suspendatur: ut Archidiaconus, & alij in cap. Sollicitudo, 52. dist. quos refert, & sequitur Bernardus Diaz in cap. 24. & Turcremata in eodem cap. Sollicitudo, artic. 4. Qui tamen non negant, eum qui sic promotus est, non possit licite in suscepto ordine ministrare, donec ordinem, quem prætermisit, accipiat: quia sicut non potuit licite superiorem ordinem suscipere absque inferiori, ita consequenter non potest licite superius ministerium exercere, nisi prius omnes inferiores ordines habeat, quia illa est depositio prærequisita ad conuenientem vsum illius ministerij. Et à fortiori etiam non potest sic ordinatus in Diaconum, verbi gratia, licite ad Sacerdotium promoueri, priusquam Subdiaconatum, quem prætermiserat, accipiat: quia vltior illa promotio semper erit per saltum, quando quod prætermisum fuit, non suppletur. Vnde utraque hæc prohibitio non tam est addita, aut per modum poenæ prioris delicti, quam ex natura rei consequens, supposita institutione diuina de his ordinibus, eorumque ministerijs. Negant igitur dicti auctores, præter hanc prohibitionem esse ab Ecclesia impositam propriam suspensionis censuram ipso iure incurrendam: quia nullo iure inuenitur lata. Nam in dicto cap. Sollicitudo, solum dicitur: à sacerdotali officio eum prohibeas. Quæ verba si significent executionem dictæ prohibitionis, vel ad summum suspensionem ferendam. In cap. etiam vltimo de Clerico per saltum promotus, solum dicitur, ut imponatur poenitentia, & sic ordinetur in prætermisso ordine: & tunc permittatur ministrare in superiore iam suscepto. Ex quibus omnibus non potest colligi suspensio ipso iure lata. Et confirmatur: quia alias celebrans aliquis in ordine sic suscepto, fieret irregularis: quod tamen falsum est.

Nihilominus alij tenent, hanc suspensionem incurrere ipso facto. Ita tenet Soto in 4. dist. 25. quæst. 1. artic. 3. Hostiensis in Summa, tit. de Clerico per saltum promotus, §. 1. quem sequitur Nauarrus in Summa. cap. 25. num. 71. & cap. 27. num. 242. & Gregorius Lopez in l. 28. tit. 6. part. 1. & l. 63. tit. 5. part. 1. Qui tamen adhibet limitationem, ut scilicet hæc suspensio incuratur ipso iure, quando scienter, & ambiciose ita quis ordinatus est: secus vero ex negligentia, & iniuria. In quo casu videntur loqui dictum cap. vnicum, & ca. Sollicitudo: non tamen ipse ostendit quo iure feratur suspensio latæ sententiæ magis in ordinatum per saltum scienter, quam ex ignorantia culpabili, vel crassa. Vnde alij auctores dicunt, illam circumstantiam conferre ad facilitatem, vel difficiliorem dispensationem efficiendam, non vero ad poenam incurrendam in vno casu, & non in alio. Atque ita sentit Syluester, verbo Irregularitas, quæstio. 11.

Fundamentum esse potest: quia ordinatus per saltum non potest absque dispensatione saltum Episcopi suscipere inferiorem ordinem prætermisum, primo

vt in

vt in dicto capit. vnico supponitur: ergo signum est, A
præter prohibitionem supra dictam quasi connatu-
ralem, esse ab Ecclesia suspensum. Patet consequen-
tia, quia quod ille sic ordinatus sit prohibitus mini-
strare in suscepto ordine, vel ascendere ad superio-
rem, solum est ob carentiam ordinis prætermis-
si: ex hoc vero capite non prohibetur eundem ordinem
prætermisum suscipere, vt per se notum est: ergo il-
la prohibitio tantum potest provenire ex Ecclesiæ
suspensione. Nam quod ex irregularitate non pro-
ueniat, ex dicendis patebit. Confirmatur, quia sic
ordinatus etiam post acceptum prætermisum ordi-
nem indiget dispensatione ad ministrandum in
superiore prius suscepto, vt ex dicto capit. vnico su-
mitur: ergo signum est eum esse prohibitum mi-
nistrare in tali ordine per Ecclesiæ suspensionem;
quia illa prohibitio non potest provenire ex sola
natura rei, absque positiua prohibitione, seu cen-
sura.

Quod secundo argumentor ex Concilio Tri-
dentino sess. 23. cap. 14. de reformatione, dicente: Cū
promoti per saltum, si non ministraverint, Episcopus ex le-
gitima causa possit dispensare. Quæro enim in quo possit
dispensare. At vt ascendat ad superiores ordines,
priusquam inferiorē accipiat? At hoc ita repugnat
diuino iuri, & institutioni talium ordinum, vt nec
Summus Pontifex in eo dispensare posse videatur.
An potest dispensare, vt possit ministrare in ordine
sic suscepto, antequam prætermisum recipiat. At
hoc etiam est falsum, quia illud est per se malum, &
prohibitum quasi ex natura rei, supposita institutio-
ne talium ordinum. Ergo intelligit Concilium pos-
se dispensare in hoc, quod prætermisum ordinem
recipiat, & sic in suscepto ministret, & ad superio-
riorem ascendat: ergo supponit Concilium, hoc
esse prohibitum ipso facto ei, qui sic ordinatus est:
quod non est, nisi per censuram suspensionis, vt of-
fendimus: supponit ergo hanc ipso facto incurri.
Et confirmatur ex mente illorum Doctorum: nam
ministrans in ordine sic suscepto, vel recipiens no-
uum ordinem, siue superiorem, siue inferiorem ef-
ficatur irregularis: ergo signum est manifeste suspensum
ipso facto. Consequentia probatur, quia hic
non est aliud genus irregularitatis, quod incurri
possit nisi ob carentiam ministrandi, vel suscipiendi
ordinem eum dicta censura. Antecedens vero asse-
ritur quidem à Syluestro, & Nauarro supra, nullo
tamen iure id sufficienter probant: nihil enim asse-
runt nisi dictum cap. Sollicitudo, & dictum capit. vnico.
Sicut neophytus, 48. dist. in quibus
talis irregularitas minime colligitur sufficienter, vt
legendi facile patebit. Nonnihil vero fauet Con-
cilium Tridentinum supra in illo verbo, Si non mi-
nistraverint. Docet enim, ordinatum per saltum, si
absque dispensatione ministraret in ordine susce-
pto, manere ita impeditum ad suscipiendos ordi-
nes, qui illi desunt, siue superiorem, siue inferio-
rem, & ad ministrandum in suscepto, vt solus Papa
possit in hoc dispensare: ergo indicat illud factum
esse irregularem: quia non potest aliunde illa spe-
cialis reservatio provenire. Et hoc etiam suspensio
prius impedimentum non fuisse irregularitatis.
Vbi est obiter aduertendum, Concilium ni-
hil distinguere inter eum, qui ex negligentia, vel ex
malitia sic ordinatus est: ideoque nunc generaliter
verum esse, Episcopum posse dispensare cum ordi-
nato per saltum, si non ministravit, etiam si ex sen-
tentia, vel superbia ordinatus sit, quia Concilium ni-
hil limitat. Et eadem ratio verum est, non pos-
se dispensare cum illo, si iam ministravit, etiam si
per crassam ignorantiam sic ordinatus fuerit: quia
in hoc etiam Concilium nihil distinguit. Vnde pro-
babile est, hunc sic ministrantem factum esse irre-
gularem, & consequenter ante ministrationem fu-
isse suspensum.

Hæc igitur posterior sententia magis probanda
videtur, præcipue propter locum Concilij Triden-
tini, quod ita videtur antiquiora iura interpreta-
ri. Clarius vero id fanciuerat Sixtus Quintus, si eius
constitutio vires nunc obtineret. Declarandum
vero superest, an hæc suspensio sit etiam in ordini-
bus antea rite susceptis, vel solum ab illo, quem per
saltum accepit. Nauarrus enim cap. 27. num. 242. in-
definite dicit, hunc manere suspensum, nihil ampli-
us declarans, ac per hoc significans, illam suspensio-
nem esse totalem. Maiolus libr. 4. de Irregularitate,
capit. 12. dicit, hunc nec ascendere ad altiores ordi-
nes, nec in susceptis ministrare posse: Vbi omnes et-
iam susceptos comprehendere videtur. Et expresse
ita declarauit quædam lex Hispaniæ tit. 6. l. 28. par-
tit. 1. quæ in hoc non habet legis auctoritatem, sed
interpretis. At vero Syluester verbo Irregularitas,
questio. 11. docet hanc suspensionem solum esse ab
ordine male suscepto. Quod sequitur Bernardus
Diaz in Practica, capit. 29. & Gregorius Lopez in l.
63. tit. 5. part. 1. Mihi etiam dicendum videtur, impe-
dimentum hoc respectu ordinum iam suscepto-
rum solum impedire vsum ordinis male suscepti,
quia non plus ex iure colligitur: imo hoc etiam satis
obscure, & ideo ampliandum non est. Ex hoc ta-
men sequitur, vt etiam impediatur ascendere ad su-
periores ordines: nam suspensio à quolibet ordine,
consequenter impedit ascensum durante illa, vt su-
pra vsum est: hæc autem est vera suspensio ipso iu-
re imposita, vt supra probatum est. De ordine
item prætermisso fatendum est, relinqui ex tali or-
dinatione speciale impedimentum sumendi illum
sine dispensatione: nam hoc etiam iura adducta
probant.

De hoc autem impedimento merito dubitari po-
test, an proveniat ex dicta suspensione. Nam vide-
tur magis habere rationem cuiusdam irregularita-
tis: quia, vt infra dicam, irregularitas est, quæ per se
impedit suspensionem alicuius ordinis: nam suspensio
per se primo respicit vsum ordinis suscepti: sus-
ceptionem autem noui ordinis tantum prohibet,
quatenus connexionem aliquam habet cum vso al-
terius ordinis, quæ connexio respicit superiores or-
dines, non vero inferiores: quia nunquam potest
quis esse impeditus ab vso inferioris ordinis, & esse
expeditus ad superiores, quamuis è conuerso pos-
sit aliquis esse suspensus in vno ordine, & expeditus
ad inferiores. Illa ergo prohibitio suscipiendi ordi-
nem prætermisum, videtur esse irregularitas quæ-
dam. Nihilominus dicendum est, illam non esse pro-
priam irregularitatem, quia non per se inducitur,
sed vt annexa priori suspensioni, non quidem pro-
pter connexionem in ordine ad vsum talium ordi-
num, vt ratio facta probat: sed quia nemo ligatus
censura, vel suspensione ordinum, potest licite no-
uum ordinem suscipere. Dices: hoc principium non
est verum, nisi in suspensione totali, quæ suspendit
ab vso omnium ordinum; hæc autem, quæ incurre-
tur per hanc ordinationem non est suspensio totalis,
sed tantum illius ordinis, qui per saltum receptus
est: ergo. Responderi potest negando minorem
quia per se, & vi sua, illa est suspensio simpliciter.
Quod maxime procederet iuxta opinionem eo-
rum, qui putant suspensionem hanc extendi etiam
ad ordines legitime susceptos. Tamen quia opposi-
tum verum esse supra recensuimus, ideo non potest
hæc suspensio dici totalis. Nihilominus tamen illa
inhabilitas ad suscipiendum ordinem prætermis-
sum solum imponitur: vt annexa tali suspensioni:
non enim imponuntur ibi duæ poenæ, vna suspensio-
nis, & altera irregularitatis, sed vna suspensio ha-
bet duos effectus inter se connexos, & ordinatos: id-
eo enim ille prohibetur suscipere ordinem præter-
misum vt nunquam possit in suscepto ministrare,
donec cum eo dispensetur.

Vnde

50
Corollarium.

Vnde obiter infero, statim ac dispensatur cum tali Clerico, ut prætermisum ordinem suscipiat, manere ita liberum à tali suspensione, ut post susceptum prætermisum ordinem possit tam in illo, quam in alio, quem per saltum suscepit ministrare, argumeto cap. vnic. de Clerico per saltum promotio: ubi dicitur, post poenitentiam actam ordinandum esse in gradu prætermisso, & sic permittendum in suscepto ministrare. Et è conuerso, si cum illo dispensetur ad ministrandum in ordine suscepto, dispensari etiam ut recipiat ordinem prætermisum; quia talis dispensatio non potest aliter habere effectum, neque in alio sensu legitime concedi. Existimo etiam, post susceptum prætermisum ordinem, ex vi eiusdem dispensationis liberum manere, ut possit ad superiores ordines ascendere, quia hoc non per se prohibebatur, sed solum ratione suspensionis inferiori ordine male suscepto: vnde tali suspensione ablata, aufertur etiam illa prohibitio. Et ideo fortasse Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 14. de Reformat. de hac dispensatione per modum vnius simplicis actus locutum est. Hæc autem intelligo per se loquendo, & ex vi iuris: nam si superior velit limitare dispensationem ad vnum effectum, & non ad alium, tunc verbis eius standum erit, quando non repugnat iuri diuino, vel communi vnum effectum ab alio separanti.

51
Quis possit in hac suspensione dispensare.

Quod si quis inquirat, quis possit hanc dispensationem concedere. Respondetur, eam esse Episcopalem: quod hodie certum est ex Concilio Tridentino supra. Addit tamen limitationem, Si non ministrauerint, vtrique in ordine male suscepto: ita enim intelligendum est iuxta subiectam materiam. Addit etiam potest, nisi ministrauerit in ordine prætermisso; idque dupliciter, vel ante illum susceptum; quod pertinet ad aliud genus irregularitatis infra tractandum: vel etiam post illum susceptum sine legitima dispensatione: nam cum ille sit suspensus à receptione talis ordinis, postquam illum sine dispensatione suscepit, manet adhuc suspensus ab illius executione: & ideo si in illo ministraret, iam non poterit cum illo Episcopus dispensare. Quod potest ex duplici causa provenire, scilicet, vel quia illam suspensionem, quæ inerat, in dispensabilior sit, eo quod Episcopus non acceperit potestatem, nisi cum illa limitatione: vel certe quia nouum impedimentum irregularitatis superadditum, iuxta ea, quæ dicemus sectione sequenti. Soletque hoc posteriori modo intelligi: mihi autem vtrumque videtur esse verum, quia ibi duplex est impedimentum, vnum contractum per vsum ordinis, à quo quis est suspensus: aliud est suspensio ipsa, quæ ante vsum supponebatur: vtrumque ergo propria indiget dispensatione, & possit vna dari sine alia, ut constat ex dictis: neutram ergo potest dare Episcopus. Non quidem irregularitatis contractæ per talem vsum, quia nullibi ei conceditur: neque etiam suspensionis, quæ supponitur ante talem vsum, quia concessa est sub illa conditione, nisi ministrauerit, ut ex Concilio Tridentino constat.

52
Quando possit Episcopus dispensare cum eo qui sit suspensus ministravit. Nauarrus.

Addit vero Nauarrus dist. numer. 242. duo: primum si ignoranter ministravit, posse Episcopum dispensare: quod verum cenfeo, si ignorantia talis sit, ut excuset à culpa. Nam in primis ignorantia excusat hanc irregularitatem, ut supra dictum est. Deinde hinc fit etiam probabile, ut excuset illam veluti reservationem prioris suspensionis: quia hæc facta etiam videtur propter culpam, & propter notam irregularitatem adiunctam. Secundo aut etiam si scienter ministraverit, posse Episcopum dispensare ad exercendum ordinem acceptum, licet non ad altiorum suscipiendum: citatque capit. vnicum de Clerico per saltum promotio: in quo tamen non fit mentio quod Sacerdos ille ministraverit: & potius supponitur, illum non scienter, sed ignoran-

ter processisse, præterquam quod dispensatio facta ibi videtur à Pontifice, vel ex commissione eius. Patet normitanus etiam, quem ipse Nauarrus citat, licet dicat, in eo casu committi Episcopo dispensationem, sateatur in illo interuenisse ignorantiam. Veruntamen ex eodem textu colligi posse, talem ignorantiam fuisse culpabilem, ut patet ex illis verbis: *Condignam poenitentiam pro huiusmodi negligentia iniungas ei*: quam Glossa declarat de crassa, & supina, quæ non excusat. Syluester autem verbo *Irregularitas*, quæst. 11. eandem tenens opinionem, æquarat hunc casum cum illo de non ordinato ministrante. Sed aduertendum est, aliud esse loqui de Clerico per saltum promotio ministrante in ordine, quem prætermisit, antequam illud accipiat: vel de ministrante in quolibet ordine suscepto. Prior recte æquiparatur cum Clerico ministrante in ordine, quem non habet, de quo infra dicam: nam existimo Concilium non loqui de sic ministrante. Posterior vero non est cur cum illo æquiparetur. Vnde cum Concilium absolute loquatur, existimo in dicto casu neque ad vsum ordinum susceptorum, neque ad aliquem suscipiendum dispensare posse Episcopum. Sed quid sit, qui per saltum promotus fuit, tantum in quo possit Episcopus dispensare, non est quod nunc agamus. Postea sine dispensatione recipiat? poteritne cum illo Episcopus dispensare, ut ministraret in susceptis, & ad superiores ascendat? Respondeo posse dispensare in priori impedimento contracto ex ordinatione per saltum: quia Concilium solum posuit illam conditionem, nisi ministraverit: suscipere autem ordinem prætermisum non est ministrare. Dices esse actum æquiualem, & æque prohibitum. Respondeo, in his rebus hoc satis non esse, quia standum est verbis legis, ut nec rigor extendatur, nec fauor minuatur. Additur vero ibi aliud impedimentum nouæ suspensionis contractæ per suspensionem ordinis cum censura, & in hac non potest dispensare Episcopus ex vi citati decreti Concilii Tridentini: quia est suspensio alterius rationis, in qua seruanda sunt quæ in sequenti casu dicentur.

Dubitari tandem circa hunc casum potest, an suscipiens per saltum consecrationem Episcopalem hanc suspensionem incurrat, & irregularitatem, si Pontificale ministerium exerceat. Sed iam supra dictum est, appellatione ordinum non venire in his legibus consecrationem Episcopalem, neque etiam suspensionem generatim latam Episcopos comprehendere: ideoque certum est hanc suspensionem ad casum illum non extendi. Solum oportet obiter hic aduerte, quod, Deo dante, latius in sequenti tomo dicemus, si quis ita consecratur Episcopus per saltum, ut Sacerdotij ordinem prætermittat, eum non solum manere suspensum, verum etiam non manere consecratum: quia character Episcopalis, si quis est, essentialiter requirit characterem sacerdotalem, vel ab eo non distinguitur: quod secus est in inferioribus ordinibus, nam licet inferior, vel inferiores prætermittantur, collatio superioris valida est quantum ad impressionem characteris. At vero si in illo saltu non sacerdotalis ordo, sed alius inferior sit prætermisus, consecratio quidem Episcopalis valida erit, quamuis ex sententia Glossæ vltimæ in cap. vnic. de Clerico per saltum promotio, ordinem, quem non habet, alius conferre non possit. Quod quomodo intelligendum sit, citato loco dicemus.

Decima suspensio iure lata contra promotos ad sacrum ordinem post matrimonium contractum.

Decima suspensio lata est in eum, qui post matrimonium contractum, etiam non consummatum, sacrum ordinem suscipit, nisi prout sacri Canones permittunt. Ita statuit Ioannes XXII. in Extravag. Antiqua, de Voto: quæ tam clara est, vt nulla indigeat expositione. Supponitur enim in illa ordinationem sacram, seu votum continentia solennizatum per sacri ordinis suspensionem non dirimere matrimonium ratum prius contractum; quia nec iure diuino, nec per sacros Canones id statutum est. Quia ergo iuxta eosdem Canones, & Ecclesiæ vsum nullus Clericus in sacris vxorem habere debet, aut obligationem reddendi debitum; ideo merito prohibetur, vt quisquis vxorem iam habet, sacrum ordinem non suscipiat. Quia vero si illum suscipiat, non potest non manere ordinatus, simulque manet matrimonij vinculo ligatus; ideo saltem suspenditur ab vfu ordinis suscepti, & superiorum suspensione, & ab omni officio, & beneficio Ecclesiastico, vt ibidem additur, imo vt ad hæc non valeat promoueri: quo significatur, illum etiam manere irregularem, de quo suo loco dicemus. Quæri vero potest, an hæc suspensio sit etiam à susceptis ordinibus ante matrimonium. Respondendum est negatiue: nam ibi dicitur, *In ordine sic suscepto*. Et ratio est, quia si ordines illi sint minores, non repugnat iuxta Ecclesiæ morem, eum, qui vxorem habet huiusmodi ordines habere, & in eis aliquando ministrare: & ideo in illis non suspenditur quis propter suspensionem alterius ordinis. Imo licet aliquis accipiat hos ordines post matrimonium contractum, non manet ipso iure suspensus ab vfu illorum, quia nullo iure id cautum inuenitur. Si vero ille ordo susceptus ante matrimonium sit sacer, iam matrimonium subsequens non erit validum: & ita non habebit locum alius casus, de quo agimus. Solum posset excogitari casus, in quo aliquis post subdiaconatum susceptum ex dispensatione Papæ matrimonium contraheret, & deinde sine alia facultate ordinaretur Diaconus: tunc autem dicendum esset, ex vi dictæ Extravagantis non manere suspensum ab ordine subdiaconatus magis, quam antea erat. Talis vero dispensatio, vt existimo, nunquam conceditur, quin separetur quis à ministerio sacri ordinis.

Rursus quæri potest, an talis suspensio duret solum matrimonio durante, vel etiam illo soluto. Respondet, hoc satis in dicto textu declarari, dum dicitur, *Nec matrimonio soluto*. &c. Potest autem matrimonium tribus modis solui, si ratum tantum sit. Primus est per mortem alterius coniugis, qui solus communis est matrimonio consummato: & hoc modo, quamuis vxor moriatur, non liberatur à suspensione maritus: imo nec potest cum illo nisi per Pontificem dispensari. Secundo soluitur matrimonium ratum per dispensationem Pontificis, & tunc idem dicendum est, nisi idem Pontifex in suspensione dispense. Tertio soluitur per professionem in religione approbato: & tunc ex vi illius Extravagantis non tollitur ipso facto talis suspensio, tamen potest Diocesanus Episcopus in ea dispensare, vt in eadem Extravagante dicitur. Quod verum est de iure communi, nam specialibus priuilegiis aliter tolli potest illa suspensio per Superiores religionum. Additur vero ibi exceptio hæc, *Nisi prout in sacris canonibus nouerit conuenire*: quæ posita est propter duos casus: in quibus talis ordinatio licita est etiam viuenti coniuge, & durante matrimonio. Prior est si post consummatum matrimonium ex consensu

A vtriusque coniugis vxor ingreditur religionem, iuxta c. Episcopus benedictionem, 76. dist. Secundus est, quando vxor, licet ingredi religionem nolit, tamen separari vult, & votum castitatis emitte, & marito facultatem prebet ordines suscipiendi, iuxta c. Seriatim, 32. dist. & c. Coniugatus, de Conuers. coniugat. In his ergo casibus cum ordo sacer licite suscipiatur, nulla inturritur suspensio.

Ex quo videtur colligi, hanc suspensionem non incurri sine culpa, nam imponitur vt pœna talis delicti. Vbi occurrebat statim quæstio de ignorantia, si quis bona fide putans vxorem esse mortuam, vel validam religionis professionem fecisse, aut (si id fingere licet) inuincibiliter existimans per suspensionem sacri ordinis solui matrimonium ratum sine peccato hoc faceret, an incurreret hanc suspensionem. Nam ex dictis videtur consequi, non incurri, quia non interuenit culpa. Item, quia licet ille in re non ordinetur eo modo, quo sacri Canones permittunt, tamen in conscientia ita ordinatur. Vnde formaliter, vt sic dicam, ordinatio est secundum sacros Canones, licet materialiter sit contra: ergo potius exceptio illius legis, quæ fauorem continet, ad illum casum extendenda est, quam pœna, quæ est odiosa. In contrarium est, quia illa reuera non fuit ordinatus secundum modum à Canonibus concessum, quod lex illa requirit. Item non videtur illa suspensio esse tantum propter culpam, sed propter indecentiam: nam in illo casu, intellecta postea veritate vxori ius suum reddi necessarium est, vt ex fine dictæ Extravagantis colligitur, & aliunde est indecens & indecorum, & præter Ecclesiæ vsum, vt qui rei vxoris operam dat, in aliquo sacro ordine ministraret. Respondetur ergo propter hanc causam tene-ri huiusmodi hominem ad abstinendum à ministerio sacro durante matrimonio, nisi vxor voluerit iuri suo cedere, & castitatis votum emittere. Si vero postea matrimonium dissoluatur, quacunque ratione contingat, ipso facto tollitur impedimentum quia ipse suspensionem aliam non contraxit, vt priores rationes probare videntur: & quia in textu dicitur, *nemo presumat, & si fecerit à quoquam attentatum*: quæ verba non cadunt in eum, qui bona fide processit. An vero durante matrimonio illa suspensio habeat veram rationem censuræ, ita vt ministrando fiat irregularis, dicendum cenfeo non habere, sed simplicis cuiusdam Ecclesiastici præcepti, vt alibi tractando de voto sacrarum personarum dicemus.

Vndecima suspensio contra eos, qui censura ligati ordinantur.

Vndecima suspensio lata est in eum, qui excommunicatus, suspensus ab ordine, vel interdictus ordinatur. Hanc ponunt sub nomine irregularitatis Panormitanus cap. 1. de Eo, qui furtim ordines suscipit, numero 2. Antoninus 3. parte tituli 24. cap. 76. in 7. effectus: Maiolus referens alios lib. 4. cap. 34. Nauarrus cap. 27. numero 241. Idem vero in cap. Consideret, 5. Causis. de Pœnit. distinct. 5. solum dixit, hunc non accipere ordinis executionem, quod suspensionem magis indicat, & ita sentit Couarruias cap. Alma. part. 1. §. 6. num. 6. Et reuera est propria suspensio, vt patebit facile applicando, quæ in principio huius sectionis dixi, & ex furibus sequentibus. Adducit ergo Couarruias ad hanc suspensionem probandam cap. 1. & 2. de Schismat. & cap. 1. & 2. de Episc. qui renunt. Episc. sed illa iura loquuntur de homine non excommunicato, qui ab Episcopo suspensus: vel aliter ab Ecclesia impedito ordines suscipit. Quem casum confundit Couarruias cum eo, quem nunc tractamus, cum sint longe diuersi, & à diuersis non fiat illatio. Probari præterea solet ex cap. 1. de Eo, qui furt. ordin. susc. vbi

58
An suspensio
hæc semper
ob peccami-
nosam ordi-
nationem
contrahatur.

Resolutio.

37

Panorm.
Anton.
Maiolus.
Nauarr.

Couarru.
C. 1. §. 2. de
Schismat.
C. 1. §. 2. de
Episc. qui re-
nunt. Episc.

de

Cap. 1. de Eo, qui furtive ord. susp. expenditur.

de illo qui furtive subdiaconatum susceperat, dicitur, si id fecit sub anathemate prohibitus, non posse ascendere ad sacerdotium sine dispensatione Papæ, quæ tamen committitur Episcopo, si prius regularem habitum suscipiat, & aliquandiu ibi laudabiliter viuat. Ex quo textu aliqui irregularitatem colligunt, quia fertur sub ratione inhabilitatis ad ascendendum ad superiorem ordinem: sed idem impedimentum declaratur ibidem cap. 3. per priuationem executionis ordinis suscepti: quare in utroque est sermo de suspensione, vt patet ex supradictis. In illo autem capit. 1. nulla imponitur noua pœna excommunicato suscipienti ordines: quia ibi non agitur de hoc delicto, sed de furtiua susceptione ordinum. Pœderatur autem quædam circumstantia, scilicet, an illa furtiua susceptio fuerit etiam cōtra preceptum Episcopi sub anathemate impositum, non se ingerendi ad ordines: & tunc non additur noua suspensio, vel irregularitas, sed illa eadem dicitur habere difficiliorem dispensationem: quia sine illa circumstantia committitur absolute Episcopo, cum illa vero non nisi sub conditione, vt religionem intret prius, & in ea laudabiliter viuat. Denique etiam tunc non est verum dicere, excommunicatum recipere ordines, per ordinationem talem incurrit excommunicationem: supponitur ergo ordinatio excommunicationi. Non est ergo illud delictum, de quo nūc loquimur: nec etiam pœna, vt declaratum est. Solum ergo video posse probari suspensionem hanc ex cap. Cum illorum, de Sentent. excommunicat. vbi expresse ponitur, non tamen in generali, sed specialiter in casu excommunicationis incurse propter violentam manuum iniectionem in Clericum. Quia tamen ibi non videtur spectari ad grauitatem illius delicti, & excommunicationis, sed ad generalem culpam suscipiendi ordines cum excommunicatione, ideo illa pœna, & suspensio generalis esse censetur pro omnibus excommunicatis suscipientibus ordines.

Cap. Cum illorum, de Sent. excomm.

38 Ob quorum ordinum suspensionem incurritur suspensio hac

Antoninus, Syluest. Angel.

39 An suspensio hac solum ob peccaminosam ordinationem incurritur. Couarr.

Quærit autem potest, an de omnibus ordinibus hoc intelligendum sit, vel solum de sacris: nam in multis casibus similibus iura loquuntur de sacris ordinibus, cap. 1. & vlt. de Eo, qui furt. ord. suscepit. cap. 1. de Tempor. ordin. in 6. capit. vlt. de Apostatis. Nihilominus dico, dictum cap. Cum illorum, simpliciter de ordinibus loqui, & ideo de omnibus esse cum proportionem intelligendum: nam hæc suspensio non est ab omnibus ordinibus simpliciter, sed à sic susceptis, vt ex ipso textu colligitur: & ideo qui excommunicatus suscipit ordinem sacrum, ab illius executione suspensus est, non tamen ab inferiori: si autem ordinem minorem suscipiat, in illo manet suspensus. Consequenter etiam durante suspensione impeditus manet, ne ultra possit ascendere, iuxta generales regulas superius traditas. Atque ita exposuit clare Antoninus 3. part. tit. 24. cap. 86. in 6. effectu, & sentit Syluester, verbo excommunicatio, 3. questio 14. & verbo Ordo, 5. questio 6. verbo Irregularitas, questio 2. Angelus num. 22. Couarruias supra; qui indefinite loquuntur de ordinibus. Propter primam autem tonsuram non existimo hanc pœnam incurri, qui ordo non est, nec habet proprium actum, à quo suspendatur. Nec etiam propter Episcopatum, vt in similibus dictum est; & propter eandem rationem. Hæc autem intelligenda sunt de excommunicato simpliciter, de quo textus loquitur, id est, maiori excommunicatione.

Vt prius autem quæri solet, si excommunicatus per ignorantiam ordinetur, nihilominus hanc pœnam incurrat. Nam Couarruias supra affirmat, citans varias Glossas, & Doctores, & iurā, quæ si attente legantur, loquuntur de altero casu eius qui ab excommunicato ordines suscipit, qui non est similis, nec in his pœnalis argumentum à simili est validum. Præterquam quod etiam ille alius ca-

A fus certus non est, vt iam dicam. Solum ergo potest hæc sententia apparenter probari ex dicto cap. Cum illorum, vbi in casu ignorantie facti, vel iuris dicitur necessaria dispensatio, licet committatur Episcopo: ergo supponitur censura incurra. Nihilominus existimo, si talis sit ignorantia, quæ excuset à culpa mortali, non incurri hanc censuram in conscientia. Ita Innocentius in capit. 1. de Schismat. Panormitanus in cap. Veritas, de Dolo, & contum. numero 46. Castro lib. 2. de lege pœnal. ca. 15. Nauarrus in Summa, cap. 27. numero 241. vbi tacite exponit dictum cap. Cum illorum, de ignorantia crassa. Idem sentit Antoninus 3. part. tit. 24. cap. 76. in effectu citans Paludanum 4. distinctione 18. Et confirmatur, quia ignorantia inuincibilis excusat, ne quis incurrat irregularitatem, etiam si excommunicatus celebret; ergo etiam excusabit hanc suspensionem. Confirmatur præterea, quia cessante causa adæquata, cessat effectus, sed hæc suspensio adæquate ponitur vt pœna, quæ respicit culpam: ergo cessante culpa, cessat, iuxta cap. Apostolica, de Clerico excommunicato ministr. Nec potest dici cessante culpa incurri hoc impedimentum non vt pœnam, sed vt inhabilitatem quandam, vel irregularitatem. Hoc enim verisimile non est: cum quia nullum hic fundamentum, etiam indecentie, vel alicuius significationis, propter quod hæc inhabilitas tunc imponatur: tum etiam, quia talis inhabilitas non est asserenda, nisi sit in iure expressa: quod hic non inuenitur. Nam cetera capita, præter cap. Cum illorum, nihil probant, vt dixi, quia non loquuntur in hoc casu. Adde in ca. 1. & vlt. de eo qui furt. ord. suscepit, (quæ sunt potissima) manifeste requiri culpam, vel in furtiua seu clandestina susceptione ordinis, de qua ibi est sermo, & aperte includit culpam, ita vt sine illa vix possit intelligi. Vel etiam in contumacia contra prohibitionem ordinantis sub anathemate positam & censura inde contrasta, vt ibidem supponitur, Cap. autem Cum illorum, optime exponitur de ignorantia culpabili. Nam in facto tam graui, vt est violenta percussio clerici, & iure tam manifesto, vt est de excommunicatione, quæ propter illud incurritur, non presumitur in iure probabilis ignorantia: vt recte ibi notant Hostiens. & Abb. num. 15. aduertendo ibi non esse sermonem in foro pœnitentiæ, sed contentioso, & ideo non præsumi illam ignorantiam talem esse, quæ à culpa, vel censura excuset. Quia vero alio quo modo dimittit culpam, ideo quoad dispensationem ibi constituitur discrimen: nam qui sciens sic ordinatus est, si fuerit secularis, spe omnis dispensationis priuatur: sic enim intelligo illa verba, In perpetuum deponendos: vt sequentia declarant: si autem ex crassa ignorantia, datur spes dispensationis, sed Pontifici reservatur ibidem, si autem sint religiosi sciens simpliciter suspenduntur: vnde non videtur absolutio reservari Papæ, sed relinqui in iure communi. Quando vero intercedit ignorantia, eorum Abbatis expresse committitur, nisi tam crassa reputetur ignorantia, vt scientiæ æquiualeat, vt latius ibi interpretes, & Couarr. supra.

Vnde infero, idem dicendum esse, si quis per vim vel metum cadentem in constantem virum cogatur ordinari, excommunicatus, vel irregularis existens: nam tunc absolutus ab excommunicatione, vel dispensatus in priori irregularitate non indiget alia dispensatione. Ita sentit Syluest. verb. Irregularitas, questio 7. Tabiena Irregularitas, 4. concl. 15. li. 1. Tamen, cet sub dubio, & distinctione, licet contrarium sentiat Maiol. lib. 4. cap. 16. sed sine iure, vel cogente ratione, quia hæc suspensio non incurritur nisi propter culpam: & ideo sicut ignorantia excusans culpam excusat hanc pœnam, ita & necessitas, est enim eadem ratio, & nullum est ius in contrarium. Quod autem aliquis metus, vel necessitas possit in eo casu excusare à culpa, tanquam certum suppono ex

dictis de censuris in communi, ubi ostensum est, propter vitandam mortem, aut gravem infamiam posse aliquem censuram ligatum immiscere de iudicio seculo scandalo, & contemptu religionis: eadem est autem ratio in hoc actu, quæ est in sacrificando, vel alio simili. Nec vero potest quis in eo casu exterius recipere ordines, & interius intentionem non habere, quia maius sacrilegium committeret, potest igitur licite & valide & sine suspensione ordinari. Solum ergo oportet advertere in particulari, an coactio, vel metus sit sufficiens ad excusandum à culpa. Et in hoc sensu dicunt aliquando auctores excommunicatum, vel irregularem non debere, nec posse licite obedire Episcopo volenti eum ordinare, & cogenti etiam per excommunicationem, vt in simili sumitur ex D. Tho. secund. secund. quæst. 100. articulo. sexto ad secund. & Syluest. verb. *Ordo*. 3. quæst. 11. & 12. illa enim non videtur sufficiens coactio quæ excuset: quia præceptum illud in re non obligat, & ideo illa excommunicatio est nulla, & exterius illam sustinere pro aliquo tempore non est graue detrimentum, propter quod vitandum liceat cum censura sese ingerere ad ordines suscipiendos. Secus vero esset si adiungeretur grauis infamia vel aliud simile detrimentum.

Duodecima suspensio contra ordinatos ab Episcopo excommunicato, vel suspensio.

Duodecimus casus est de illo, qui ab Episcopo excommunicato vel suspensio ordinem non recipit, & ideo consecratur manere ipso iure suspensus. In hoc casu conueniunt Doctores communiter in cap. 1. & 2. de schismat. per textum ibi, & per plura alia, quæ habentur 9. quæst. 1. à principio dicentia tales ordinationes esse irritas: non quidem quoad substantiam, sed quoad vsum ordinum, vt sæpe exposuimus: quod perinde est ac si diceretur, per illam ordinationem non dari ordinis executionem, & consequenter sic ordinatum manere suspensum. Idem docent Summistæ, & Nauarr. cap. 27. num. 241. Couarr. dict. §. 6. num. 6. Maior. lib. 4. cap. 22. qui interdum irregularitatem hæc vocant. Sed quoad hoc eadem est ratio de illa, quæ de aliis.

Dubium vero est, an si contingat aliquem sine culpa sua ordinari ab excommunicato, suspensus nihilominus maneat. Potest enim id facile contingere per ignorantiam facti, quæ de excommunicatione alterius potest facile esse inuincibilis. Videtur enim non incurrere, quia est pœna, quæ cessat excusata culpa. Atque ita senserunt Innocent. & Abb. superiori puncto citati, quos etiam cum aliis refert Conar. dict. §. 6. numero 6. Quibus etiam fauet cap. Si quis à simoniacis, 1. quæst. 1. ubi de ordinatis à simoniacis dicitur, si probare poterint ex ignorantia (vatiq; inculpabili) id fecisse, in suis gradibus & ordinibus esse recipiendos. Facit etiam cap. Ordinationem, 9. quæst. 1. ibi. Nisi probare voluerint se, cum ordinarentur, eos nescisse damnatos. Nihilominus Couarr. dict. num. sexto contrariam sententiam, vt probabilior, & securiorem amplectitur, cum Gloss. in dict. cap. Si quis à simoniacis, 1. quæstione 1. & in cap. Ab excommunicatis, 9. quæstione 1. & aliis Glossis, & Doctoribus quos refert. Idem Maior. lib. 4. cap. 16. Fundatur præcipue hæc opinio in dict. cap. 1. & vlt. de eo qui ordin. ab Episcopo, qui renunc. Sed præterquam quod exemplum est dubium, argumentum à simili parum efficax est. Afferuntur præterea dict. cap. Si quis, & cap. Ab excommunicatis, nam in eis significatur, etiam ignorantes probabiliter indigere dispensatione. Ratio etiam adhiberi potest, quia nemo dat quod non habet: suspensus autem, vel excommunicatus non habet vsum ordinis, & ideo illum non confert. Vnde sicut in suspensione prima dice-

Fr. Suarez tom. 5.

hamus) hæc non est tunc pœna, nec propria suspensio: quæ sit censura, sed solus effectus, vel potius defectus consequens ex defectu (vt sic dicam) virtutis actiue in ordinante. Et hæc ratio differentia posset optime constitui (supposita hac opinione inter hunc casum, & proxime præcedentem.) Hæc ergo sententia magis probanda est, quia iura simpliciter irritant vt possunt, hanc ordinationem; non ob culpam ordinati, sed in iniuriam ordinantis. Cum enim talis Episcopus non habeat vsum ordinum, nec illum dare permittitur. Non quod intrinsece, & ex natura rei hoc sequatur, pendet namque ex prohibitione Ecclesiæ, sed quod illam congruentiam considerauerint iura, quæ hoc disponunt, quia nemo dat quod non habet. Non excusat ergo ignorantia hanc suspensionem, licet ratione illius facilius sit dispensatio, & Episcopo concedatur.

Dubium vero superest, an idem dicendum sit de coactione & motu cadente in constantem virum. Nauarrus enim dict. num. 241. putat excusare hanc irregularitatem, & idem sentiunt Syluester, & Tabiena supra, sub dubio, vt retuli. Fautque c. Constat, 1. quæstio. 1. ubi est sermo de ordinatis ab hæreticis. Consequenter autem loquendo idem hic dicendum est, ex eodem fundamento; quod hæc suspensio non est propter culpam ordinati, sed defectus potestatis in ordinante. Qui defectus non tollitur propter metum, imo quodammodo augetur, præsertim si ab ipso met ordinante incurratur. Et confirmatur, nam ignorantia excusans à culpa, non impedit hanc suspensionem, ergo neque metus, seu necessitas, nam hic etiam est eadem ratio. Dices, repugnantiam inuolui, quod aliquis sciens & videns licite accipiat ordines, à quibus scit se mansurum suspensum: nam hoc ipsum cedit in irreuerentiam ipsorum ordinum, & hæc differentia assignari hic potest inter ignorantem & coactum: nam ignorans putat se accipere & ordines, & executionem eorum, & ideo talis actus excusatur ab omni culpa: ille vero, qui cogitur, non ignorat potestatem, & conditionem ordinantis, & ideo non poterit licite velle aut permittere se ab illo ordinanti ab vitandum graue no-

cumentum, nisi intelligat posse se integre (vt sic dicam) ab illo ordinari, recipiendo ordinem, & vsum eius. Sed hoc non cogit, quia non est per se & intrinsece malum scienter recipere ordinem sine vfu eius, quando id non prouenit ex defectu recipientis, sed dantis, nec fit omnino spontaneè, sed cum morali violentia ac necessitate. Nam in hoc non fit contra prohibitionem Ecclesiæ, quia hæc non obligat cum tanto rigore, & discrimine: neque ex sola rei natura fit iniuria tali sacramento, ipsum enim integrum recipitur, & potest etiam digne recipi: vsum autem eius licet tunc non sit expeditus, non vergit in irreuerentiam sacramenti, poteritque facile postea expediti per superiorem, cui necesse est iuxta debitum ordinem rationem reddere talis ordinationis, & legitimum excusationem ostendere. Atque hoc solum probat dict. capit. Constat, cuius verba sunt, *Iste talis potest habere colorem aliquem excusationis*. Non quidem vt executionem ordinis à tali ministro receperit; sed vt Episcopus possit facile cum illo dispensare, sicut etiam potest dispensare cum eo, qui per ignorantiam probabilem à tali ministro ordinatur, ex omnium sententia, vt patet ex Nauarro, Syluestro, & aliis supra, & iuribus quæ ab ipsis citantur in cap. 2. de Ordin. ab Episcopo, qui renunc. Episcopo, & in cap. Statuimus, 2. & cap. Si quis à simoniacis, 1. quæst. 1. Nam licet expresse hoc non asserant, tamen ad fauorem ampliandum per rationis similitudinem sufficiunt.

Hæc autem omnia intelligenda sunt de ministro non tolerato, sub quo comprehendimus depositum, degradatum, suspensum ab ordine, interdictum, & ab excommunicatum, nam de his omnibus est eadem ratio.

Hæc autem omnia intelligenda sunt de ministro non tolerato, sub quo comprehendimus depositum, degradatum, suspensum ab ordine, interdictum, & ab excommunicatum, nam de his omnibus est eadem ratio.

3. Sententia præferitur.

63. An sic ordinatus per metum grauem suspensus maneat. Nauarr. Syluest. Tabien. C. Constat, 1. quæst. 1.

Obiicitur.

Solutio.

64. Ordinatus degradatus, suspensus ab ordine, interdictus, & ab excommunicatus aut suspensus ratio.

non den-
ciato non in-
currit.

ratio. Sed hodie non censetur non tolerari, donec per sententiam nominatim declarati sint, iuxta Extrauagantem Martini Quinti supra tractatam in materia de excommunicatione. Comprehendimus etiam hic omnes ordinatos ab Episcopo simoniaci haeretico, vel schismatico, nam hi omnes sunt excommunicati, vel suspensi ab usu ordinum, iuxta cap. 1. de Schismaticis, cum similibus, & ita omnes comprehenduntur sub dicta regula, & cum eadem limitatione sumpta ex eadem Extrauaganti. Et de suspensione simoniaci plura in sectione quarta, quia & latius patet, & in iure speciali odio habetur. Vnde Clemens Octauus, cum in Motu anni 1595. constitutionem Sixti Quinti contra male promotos ad terminos iuris communis, & constitutionem Pij II. reduxerit, quod simoniacorum poenam voluit in sua vi permanere.

65
An suspensio
hac locum
habeat in co-
secratione E-
piscopi.
Matol.

Sed circa hunc casum interrogari potest, an hac suspensio locum habeat in consecratione Episcopi ab excommunicatis, seu non toleratis facta. Affirmat Maiol. lib. 4. capit. 22. imo addit, etiam si per ignorantiam consecratur, solum Papam dispensare; citat Albericum & Summam confessorum. Solumque fundatur in capit. Quia diligentia, de Electione, ubi certe nihil probatur, primo quia ibi non agitur de electo ab schismatico electo à catholicis: atque ita dubitatur de electione ob defectum electi, non eligentium. Secundo, quia verba illa, si à schismatico nullum ordinem susceperit, intelliguntur de ordinibus ante electionem ad Episcopatum. Et Glossa addit, Nisi probaretur se, cum ordinaretur, ordinatorem nesciisse damnatum. Tercio quoad ignorantiam attinet, probabilius est ibi non interuenisse, cum ibi dicatur, electum abiurasse schisma. Nihilominus quoad suspensionem existimo, Episcopum sic consecratum contrahere illam, quia iura vniuersaliter loquuntur. Et fundatur in principio generali quod hunc casum includit, quia nemo dat quod non habet. Vnde hac non est poena, nec extenditur per æquiparationem, sed est defectus potestatis in dante. Quoad dispensationem vero, ideo fortasse Episcopus semper indiget dispensatione Papæ, quia illi immediate subijcitur. Si autem haberet Patriarcham vel alium primatem, quem recognosceret, ut Superiorem, quo ad similes actus, ab eo posset dispensari in casu ignorantie, quia nulla est ratio exceptionem faciendi.

Conclusio.

66
De dispensa-
tione in tractatu
suspensionis
huius.

Supererat tantum dicendum de modo obtinendi dispensationem in omnibus his casibus. Sed in hoc nihil addendum occurrit: nam interdum in ipso canone fit reseruatō Pontifici, interdum conceditur expresse Episcopo, ut suis locis annotatum est; & tunc res est clara. Vbi autem nihil dicitur generale regulæ supra positæ præ oculis habendæ sunt & suis locis applicandæ.

An contrahantur dictæ suspensiones per delicta occulta.

67
Vo vero occurrunt hic dubia, quæ prætermitti non possant: Vnum est generalius de delictis occultis: tamen quia in hoc genere suspensionis ob iniquam ordinum suspensionem frequentius contingit delictum esse occultum, explicandum hoc loco est, an tunc incurratur hæc poena. Fuit enim opinio Alfonsi. de Castro lib. 1. de Lege poenali, cap. ultimo, conclusione 3. suspensionem impositam ipso iure ob aliquod crimen non incurri: si crimen illud sit per accidens occultum, quod etiam affirmat de irregularitate, & depositione. Ex qua sententia inferitur, quando in aliquo ex casibus supra numeratis defectus illius, qui ordinatur, omnino occultus est, nulla indigere dispensatione, vel absolutione ut sic ordinatus licite possit ministrare, quod prædictus author consequenter concedit. Hanc vero sen-

tentiam potissimum fundat in illo principio, quod Ecclesia non vindicat occulta crimina. cap. Christianitas, 35. quest. 5. & cap. Sicut tuus, & cap. Tua nos, de Simonia. Et confirmat ex cap. Inquisitionis, de Accusationibus, & cap. Quasi sum, de Temporibus ordinat. In quibus significatur, propter occulta crimina, excepto homicidio, vel simonia, neminem esse executione ordinum priuandum: imo nec ascensione ad ordines superiores: quod clarius dicitur in c. Ex tenore, de temporibus ordinat.

Hanc vero doctrinam, loquendo in foro conscientie, vt loquimur, falsam esse opinor, & non secundam præctice. Nam in primis nullus dubitare potest, quin possit Ecclesia per legem punire poena suspensionis externa crimina etiam occultissima: quod de irregularitate recte contra Caltrū notauit Couarruias in Clementina, Si furiosus, 2. p. §. 3. n. 4. Estque eadem, vel maior ratio de suspensione, & de censura in communi, id late probatum est à nobis supra disp. 4. & in excommunicatione est extra omnem controuersiam, & omnia ibi adducta à fortiori procedunt in suspensione. Quo fit, vt primum Caltri fundamentum inualidissimum sit: nam licet Ecclesia de occultis per se, id est, mere internis, non iudicet, quia sunt extra forum eius, & de occultis per accidens, id est externis, quæ probari non possunt, non iudicet per sententiam hominis, quia hæc requirit sufficientes probationes, & testimonium conscientie ipsius delinquentis; & huiusmodi poena est censura quilibet, & consequenter suspensio.

Supposita vero potestate, quod de facto suspensio hæc, vel etiam irregularitas inferatur propter crimina occulta, euidenter supponit Concilium Tridentinum in cap. sexto, sess. 24. vbi concedit Episcopis facultatem absolendi à suspensionibus contractis propter crimina occulta: ergo supponit suspensionem vere incurri propter talia crimina. Quæ enim esset necessitas illius dispensationis vel facultatis, si suspensio non incurreretur. Et ibidem æquiparat homicidium cum aliis delictis habentibus suspensionem annexam quantum ad hoc, quod licet sint occulta, nihilominus ob illa talis censura, vel irregularitas incurritur, hoc quamquam differentiam in hoc ponat, quod in homicidio difficilius est dispensatio. At vero de homicidio occulto est res certa, quod sufficit ad irregularitatem contrahendam ex eodem Concilio session. 14. capit. 7. de Reformatione. & ex cap. ultimo de Tempor. ordin. & capit. Inquisitionis, de Accusationibus, ergo idem est in aliis. Denique quod in casibus specialibus, de quibus in hac sectione egimus, incurratur suspensio etiam si delicta occulta fuerint: probatur, quia iura indistincte loquuntur: ergo non possunt à nobis coarctari ad crimina publica: alias etiam in censura excommunicationis ipso iure lata, eadem limitatio adhiberi posset. Vbi ergo lex non limitat: neque nos limitare possumus. Alia vero iura, quæ allegat Castro, de re longe diuersa loquuntur, vt section. 3. videbimus.

An incurratur irregularitas ministrando in ipsa ordinati, ne in casibus propriis.

70
Quarto, quoniam is qui ordinatur, solet aliquando statim Episcopo ministrare, vel Epistolam, aut Euangelium solenniter cantare, vel cum eo consecrare, vt faciunt omnes, qui Presbyteri ordinantur, dubitari potest, an si is, qui incurrit suspensionem in ordinatione sua ob aliquem ex numeratis

meratis casibus statim cum Episcopo ministrat, irregularitatem incurrit. Quod enim ille fiat irregularis argumentum est primo; quia vere & proprie ministrat in ordine iam suscepto: prius enim Subdiaconus, vel Diaconus ordinatur, & tunc incurrit suspensionem, postea vero iam suspensus solenniter canit Epistolam, vel Evangelium: quod est proprium ministerium illius ordinis. Similiter etiam Presbyter, prius recipiunt characterem Sacerdotale, postmodum autem vere consecrant, nam licet simul cum Episcopo concelebrant, vere tamen conficiunt, & proprium officium Sacerdotale characteris exercent, iuxta ea quæ tradidimus in 3. tom. 3. p. circa quæst. 82. Diui Thomæ: ergo homines efficiuntur irregulares: nam lex generalis est, suspensum ab aliquo ordine, si in illo ordine ministrat, irregulare fieri. Et potest à simili confirmari, nam si quis ordinatur in loco interdicto, & in ipsamet ordinatione exerceat solenniter actum ordinis suscepti, canendo Epistolam, aut Evangelium, vel consecrando cum Episcopo, irregularis fit ex vi illius legis, quæ irregularitatem imponit clerico ministranti solenniter in suo ordine in loco interdicto, vt in specie annotauit Couarruias in cap. Alnus, p. 2 § 3. numero quinto. Item est aliud exemplum, si quis furtime suscipiens ordines latam excommunicationem (hoc enim exempli gratia supponimus) ipso facto incurrit in ipsa ordinatione, irregularis fit ex vi generalis canonis ferentis irregularitatem contra eum, qui excommunicatus ordinatur. Quod docuit Glossa in cap. vitimo, de eo qui furt. ordin. suscep. Et idem sentit Abb. ibi n. 4. & clarius t. n. 4. vt notat & defendit Nauarrus consil. 97. de Simonia, nu. 9. & 10. & in Summa cap. 25. num. 70. Et videtur probari ex dict. ca. 1. & 3. de eo, qui furt. ordin. suscep. Vnde à fortiori idem dicendum est, si quis ita ordinatus furtime, ac propterea excommunicatus, Episcopo concelebrat, quod nimirum nono titulo irregularitatem incurrit, scilicet quia in suscepto ordine excommunicatus ministravit: ergo pari ratione idem dicendum erit in casu præfenti. Atque ita docuit Nauarrus consil. 8. in 2. imp. & 4. in priori de cleric. excommunicat. ministr. & Salzedo in practica criminali, cap. 26. circa finem, ubi refert quosdam Theologos eiusdem fuisse sententia.

Nihilominus contraria sententia suaderi potest, quia ministerium illud, quod ordinati omnes cum Episcopo exercent, non censetur, moraliter loquendo, actus distinctus ab ipsa ordinatione: ergo cum ratione ordinationis incurritur suspensio, non potest incurri irregularis propter alia ministeria, quæ sunt quasi circumstantia illius actus. Antecedens notum est, quia tota actio Episcopii à principio vsque ad finem officii est vnus actus moralis, ad quem reliqui ordinantur. Consequentia vero probatur, tum quia propter cooperationem ad vnum & eundem actum non debet quis simul suspensionem & irregularitatem incurrere, tum maxime, quia iura, quæ ferunt irregularitatem in clericum in suo ordine ministrantem, intelliguntur de ministrante actu distincto ab ordinatione sua: ergo propter ministerium in ipsa ordinatione exhibitum, quod est quasi pars vel accidens eiusdem ordinationis, non incurrit prædictam irregularitatem, quia hæc non incurritur nisi in casu à lege præscripto. Quod autem hic sit sensus illarum legum, ostenditur primo ex ipsa distinctione, quam illæ leges faciunt inter ordinationem, & vsum ordinis: sic enim habet Pius Secundus in supra citata Extrauaganti. A suorum ordinum executione ipso iure suspensi sint, & si huiusmodi suspensione durante in eisdem ordinibus ministrare præsumpserint, eo ipso irregularitatem incurrant. Et vere similia habet Sixtus Quintus in suo motu proprio. Distinguit ergo ordinationem ab ordinis suscepti administratione, tanquam actiones distinctas: ergo

Fr. Suarez tom. 5.

non intelligunt irregularitatem incurri propter ministerium in ipsamet ordinatione exhibitum. Et ad hoc magis persuadendum expendo verbum illud, *durante suspensione*, quod plane significat, suspensionem debere tempore præcedere, & post aliquam eius durationem ordinis ministerium subsequi, quod enim in ipsa rei generatione sit, non proprie dicitur ipsa re durante fieri, sed ipsa facta consisteri. Nec satis est, si quis respondeat, iam præcedere suspensionem, & durare eo tempore quod inter vnam partem & aliam illius officii intercedit. Hoc (inquam) non satisfacit, quia non est hæc duratio metaphysice, sed morali modo pensanda: ita enim iura loquuntur: moraliter autem sicut tota illa actio vna est, ita quidquid in ea faciunt hi, qui ordinantur dicuntur facere in ordinatione sua, & consequenter in suspensione sua, si ibi suspendi contingat, potius quam *suspensione durante*. Rursus expendo verbum illud *præsumpserint*, quod significat specialem temeritatem, & audaciam seu contumaciam distinctam ab illa, quæ in tali ordinatione, & suspensione committitur: vnde non potest verbum illud vere attribui sic ordinato propter ministerium, quod in ipsa ordinatione cum Episcopo exerceat, quia illa non est noua præsumptio, sed est quid moraliter contentum in ipsamet ordinis susceptione talimodo, & voluntate facta.

Vnde etiam expendo vim illius conditionalis, Si in eis ministrauerint, seu ministrare præsumpserint: nam ex vi, & proprietate illius sermo est de ministerio distincto, & moraliter separabili ab ordinis susceptione, & prorsus voluntarie assumpto post priorem ordinationem: at vero illa concelebratio, quæ fit cum Episcopo non est ministerium noua voluntate susceptum, nec moraliter separabile ab ipsa ordinatione. Quod euidentius locum habet in Presbyteris consecrantibus cum Episcopo, quia non solum non præsumunt aut voluntarie se ingerunt, sed etiam necessitate morali coguntur illud exercere, quia iuxta vsum Ecclesiæ illa ceremonia est inseparabiliter coniuncta cum ordinatione, & esset magnum scandalum se separare, aut illam omittere: præter infamiam & notam, quam inde incurreret ordinatus, id non faciens. Quæ necessitas non videtur esse tanta in Subdiacono, vel Diacono, quantum ad ministerium cantandi solenniter Epistolam, aut Evangelium, quia non omnes, sed vnus tantum ex his qui ordinantur, illud facere solet: & ideo facilius posset aliquis sine scandalo, aut nota excusari. Sed nihilominus etiam in his sufficiens procedit illa ratio, tum quia si esset tantum vnus sic ordinatus, idem fere omnino in eo procedere, per accidens autem est quod sint plures: tum etiam, quia etiam quando sunt plures, si quis non se ingerat, sed inuitetur & rogetur, licet consultus faciat, se excusando, si facile possit, tamen moraliter non debet ad id obligare, ne aliquam suspensionem aut notam præbeat, nec poterit dici ex præsumptione id facere tale ministerium acceptando.

Et confirmatur tota hæc ratio, quia non solum hæc specialia iura, quæ in particulari de hac suspensione in susceptione ordinum, & ministerio postea subsequente loquuntur, sed etiam omnia antiqua, quæ irregularem faciunt eum, qui suspensus ministrat, semper loquuntur de suspensione prius contracta, & de vso ordinum subsequente per actum omnino distinctum, vt patet ex cap. 1. & capit. Is cui, de sentent. excommunication. in sexto, ibi, In suo officio agens sicut prius, & in cap. 1. de sentent. & re iudic. in sexto ibi. Si suspensione durante damnablem ingesserit se diuinis. Et eodem modo loquuntur multa decreta 11. quæstion. 3. Cum ergo simus in materia penali & odiosa, & iura omnia in proprietate sermonis magis inclinēt in benignum sensum, videlicet quod hæc irregularitas non contrahatur nisi per actum

Te 2

mora-

moraliter distinctum ab eo, quo suspensio contrahitur, non debemus ea ad sensum magis rigorosum retorquere.

⁷⁴ *Ex praxi Cancellariae idem ostenditur.* Accedit præterea, quod in quodam scholio addito ad concil. 8. Nauarri in circa primam opinionem aduertitur iuxta stilum Cancellariae hos non reputari irregulares, nam cum Sacerdote ordinato ante legitimam gratiam, si postea non celebravit, non dispensatur tanquam cum irregulari, sed solum absoluitur à suspensione, & eo ipso censetur manere habilis ad celebrandum: Quod secus est quando postea celebravit, quia tunc præter absolutionem à suspensione, specialis dispensatio ab irregularitate necessaria reputatur: ergo signum est illam celebrationem cum Episcopo non censi sufficiens ministerium ordinis ad incurrendam irregularitatem, Accedit tandem quod Sixtus Quintus huiusmodi suspensos propter ministrationem irregulares effectos, priuabat omnibus officiis & beneficiis Ecclesiasticis; & inhabiles faciebat, ad alia recipienda: at nemo dicit stante illa lege in sua vi Sacerdotem sic ordinatum, & suspensum, etiam si postea non celebraret ex vi tantum eorum, quæ in ordinatione gessit, esse priuatum omnibus beneficiis & officiis & voce actiua, & passiua, &c. ergo dicendum non est illum factum esse irregularem. Propter quæ sententia hæc probabilior mihi videtur: quam tenuit Medina fere sine probatione in Summa libro 1. capit. 11. §. 8. Henriquez libr. 13. de Excommunicatione, cap. 10. E. c. 13. f. & li. 14. ca. 3. nu. 6. X. ex alio fundamento quia idem actus non punitur duplici poena, quod nunc examinare non licet.

Medina. Henric. Ad fundamentum vero contrarie sententiæ, quidam respondent negando illam celebrationem cum Episcopo esse proprium usum ordinis suscepti, quia quis exerceat, sed solum tanquam appendicem ad ordinem suspensionem; quod significatur in dicto scholio ad Nauarrum. Sed tamen negandum non est illam ex se esse veram consecrationem, & consequenter proprium & solennem actum characteris Sacerdotalis: idemque est manifestum in actu cantandi solenniter Epistolam, aut Euangelium. Vera ergo responsio est, illud quidem ministerium esse ab ordine suscepto, tamen non esse illud, propter quod iura ferunt hanc irregularitatem; quia solum illam ferunt propter usum ordinis, qui omnino extra ipsam primam ordinationem exercetur.

⁷⁶ *Ad exemplum respondetur.* Ad primum exemplum responderi potest negando consequentiam quidquid sit de antecedenti, nam si ibi incurritur irregularitas, ideo est, quia iura absolute faciunt irregularem eum, qui celebrat in loco interdicto vel solennem actum ordinis exercet: nec distinguunt, an exerceat in ordinatione, vel postea. At vero in præfenti iura, quæ ferunt hanc irregularitatem, satis distinguunt, & declarant se loqui de ordinis usu, post, seu extra ipsam ordinationem. Deinde negari potest antecedens, de quo suo loco dicemus.

⁷⁷ *Respondetur secundo exemplo.* In secundo exemplo falsum esse existimo quod assumitur: fieri enim non potest quod aliquis fiat irregularis ex eo præcise quod prohibitus sub excommunicatione ipso facto ne ordines suscipiat, nihilominus ordinatur. Nam ille licet per ordinationem excommunicatus maneat, non tamen recipit ordines excommunicatus, sed potius è contrario iam ordinatus excommunicationem incurrit, cum enim non excommunicetur nisi quia ordinatur, prius natura ordinatus est, quam excommunicatus: postquam vero excommunicatus est, nihil sacrum agit aut recipit propter quod irregularis sit. Estque optimum simile quod assert Syluester verb. Irregularitas, quæstione 13. punct. secundum, nam si sub excommunicatione ipso facto prohibi-

A tum sit, ne in tali oratorio Missa dicatur, qui ibi primam Missam dixerit, fiet excommunicatus, non irregularis; si autem priusquam absoluitur, dicat secundam irregularis fiet, quia quando dixit primam non erat ligatus censura, nec illam contraxit donec Missam absoluit, & ita iam excommunicatus nihil egit, quo irregularis fieret: quod tamen faceret, si secundam Missam celebraret, & idem dicit in simili Maiol. libro 2. de irregularitatibus, capit. 18. numero 5. ita ergo est omnino in proposito. Neque in illis capitulis de eo qui furt. ordin. suscep. contrarium dicitur. Nam ut supra notavi, in primo dicitur, diffidius esse dispensandum cum eo, qui contempto anathemate furtiue ordines suscepit, quam cum eo, qui absque anathemate id fecit: non vero dicitur aliud genus censure, vel inhabilitatis contrahi. Et idem dici posset ad aliud cap. quamquam ibi, quia duo ordines suscepti fuerunt, in Diaconatus suspensione recte dicitur irregularitas, vel potius noua suspensio contracta, quia in Subdiaconatu iam ille excommunicationem contraxerat.

B Denique quod in tertio exemplo addit de eo, qui contra latam excommunicationem ordinatur, & in ipsa ordinatione ministerium exercet, apparentius est quod assumitur: nihilominus tamen etiam id negandum videtur cum Medina supra ex eodem fundamento, quod illud ministerium non videtur distinctum ab ordinatione ipsa. Vt in dicto exemplo Syluestri, qui primam Missam dicit in loco prohibito sub excommunicatione, excommunicationem incurrit statim ac substantiale sacrificium perficit, & tamen licet postea orationes ultimas dicat, & alia perficiat, non fit irregularis, quia non censetur nouum actum ordinis exercere post excommunicationem contractam, ita ergo in nostro & in proposito casu dicendum censeo.

SECTIO II.

Verum aliqua suspensio ipso iure lata sit propter prauum usum ordinis cum violatione censure.

D **E** **I** **C** solum de clericis Episcopo inferioribus agimus, nam de Episcopis postea dicemus section. 5. Et sic in suscipiendis ordinibus variis modis peccatur; ita in eorum ministerio multiplex potest esse abusus. Primus est generalis, scilicet quod in peccato fiat, iuxta ea quæ tractauimus in 3. tomo, disp. 13. sect. 6. & circa hoc nullam inuenio suspensionem ipso iure latam, præterea quæ dicat sect. 4. Alius modus prauitatis est, si clericus v. tatur ordine suo ritu insufficiente ad valorem actus seu præter Christi intentionem, vt si tentet Sacerdos conficere in aqua, pane ordeaceo; aut si velit baptizare aliis verbis quam sint in usu Ecclesiæ, aut alio simili modo: & propter hoc etiam peccati genus nullam inuenio suspensionem ipso iure latam, sed interdum aliquam irregularitatem, vt propter rebaptizationem, vt in 3. tomo etiam tactum est, & inferius videbimus. Aliquando etiam fertur excommunicatione ipso iure propter hoc peccatum, vt ex superius tractatis de excommunicatione patet. Tertius modus malitiæ esse potest, si clericus vtatur suo ordine contra specialem prohibitionem Ecclesiæ, quæ per censuras fit. Notanter autem dico, quæ per censuras fit, quia quælibet alia prohibitio, quæ simpliciter & absque censura fieri potest per ecclesiasticum Prælatum, non habet ipso iure suspensionem annexam, nisi ab homine imponatur, quia nullum est de hoc latum decretum. Igitur in hoc genere delicti solent duo vel tres casus numerari.

Prima